

မြန်မာပြည်ရှိ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့် အကြမ်းဖက်ခံရမှုအကြောင်း အသေးစိတ်ဆန်းစစ်လေ့လာချက်
In-depth analysis of violations of the right to protest across Myanmar

ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်မပြု
NO PERMISSION TO
PROTEST

FREE လွတ်လပ်သော
EXPRESSION ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း
MYANMAR မြန်မာ

ကျေးဇူးတင် အသိအမှတ်ပြုခြင်း

ဤအစီရင်ခံစာဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သူအားလုံးကို FEM မှ ကျေးဇူး တင်ကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။ ဤသုတေသနသည် Creative Commons Share Alike လိုင်စင်အရ လွတ်လပ်သောထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း(မြန်မာ) [Free Expression Myanmar (FEM)] ၌ မူပိုင်ခွင့် ရှိပါသည်။ ဤလိုင်စင်အရ FEM ကို အသိအမှတ်ပြုဖော်ပြပြီး၊ သင်၏ အသစ်ဖန်တီးမှုများအား တူညီသော စည်းမျဉ်းဖြင့် လိုင်စင်ပြုလုပ်ထားလျှင် ဤစာတမ်းအား စီးပွားရေးအရ မဟုတ်သည့်ပြန်လည်ထုတ်ဝေခြင်း၊ အနည်းငယ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းတို့ပြုလုပ်နိုင်ကာ၊ စီးပွားရေးအရမဟုတ်သည့် သင့်လုပ်ငန်း (စာအုပ်၊ စာတမ်း စသည်တို့) တွင် ထည့်သွင်းအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

FEM မိတ်ဆက်

လွတ်လပ်သောထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း(မြန်မာ) [Free Expression Myanmar (FEM)] သည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် သတင်းအချက်အလက် လွတ်လပ်ခွင့်အရေးတွင် နှံ့စပ်သော၊ ဥပဒေပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော၊ ဥပဒေချိုးဖောက်ခံရသူများကို ကာကွယ်နေသော၊ ထို့အပြင် အကောင်းဆုံး နိုင်ငံတကာ အလေ့အထကောင်းများကို အလေးဂရုပြုလာအောင် လုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာသည် လိုအပ်နေသည့် သင့်လျော်သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ အလေးထားဂရုပြုလာရန် FEM ၏ ရည်ရွယ်ချက် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- www.FreeExpressionMyanmar.org
- www.facebook.com/FreeExpressionMyanmar
- coordinator@FreeExpressionMyanmar.org

တို့တွင် ကျေးဇူးပြု၍ ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

ပါဝင်သူများ

ဤသုတေသနတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ပေးခဲ့သူများ အထူးသဖြင့် အချိန်ပေးပြီး ဖြေဆိုပေးခဲ့သူများအားလုံးကို ဖဲ(မ်)မှ အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့၏ တရားမျှတမှုနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အခိုင်အမာ ပြောဆိုချက်များသာ မပါရှိခဲ့လျှင် ဤသုတေသနသည် အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ ပြီးမြောက်နိုင်မည် မဟုတ်ခဲ့ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အချက်အလက် စုံစမ်းရှာဖွေစေဆောင်မှုအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေခဲ့သည့် AAPP အဖွဲ့ကိုလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဤသုတေသနဆန်းစစ်ချက်အပေါ် အကြံပြုချက်များ ပြောကြားပေးခဲ့သော Athan၊ Generation Wave၊ Progressive Voice နှင့် Yangon Watch တို့ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ပံ့ပိုးကူညီမှု

ဤသုတေသနအတွက် ပံ့ပိုးထောက်ပံ့ပေးသော Lifeline အား ဖဲ(မ်)မှ အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ Lifeline Embattled CSO Assistance Fund အဖွဲ့သည် အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့်နေရာများတွင် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို တွန်းလှန်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး အစိုးရ (၁၉) ဖွဲ့မှထောက်ပံ့ပေးထားသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်း (၇) ခုဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။

Acknowledgements

The report is copyrighted under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlikeLicense. This license lets you remix, tweak, and build upon FEM's work non-commercially, as long as you credit FEM and license your new creations under the identical terms.

About FEM

Free Expression Myanmar (FEM) is a national human rights organisation that is expert in free expression and information, engaging in legal reform, defending victims of violations, and promoting best international standards.

This report forms part of FEM's objective to promote appropriate and needed reforms. See:

- www.FreeExpressionMyanmar.org
- www.facebook.com/FreeExpressionMyanmar
- coordinator@FreeExpressionMyanmar.org

Participants

FEM would like to thank all of those that participated in this research, particularly all those interviewees who dedicated their time. Without their commitment to justice and reform this project would not have been possible.

FEM would also like to thank AAPP for their data which gave us a basis for our investigation, and Athan, Generation Wave, Progressive Voice, and Yangon Watch for providing feedback on our analysis.

Support

FEM would like to thank Lifeline for their generous support to this project. The Lifeline Embattled CSO Assistance Fund is a consortium of seven international non-governmental organisations supported by 19 governments that aim to push back against civic space threats: www.csolifeline.org

အနှစ်ချုပ် တင်ပြချက် နှင့် အကြံပြုချက်များ	Executive summary and recommendations	3
နိဒါန်း	Introduction.....	9
ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်	Right to protest.....	13
ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုမတိုင်ခင် ပြဿနာများ	Pre-protest issues.....	23
ဆန္ဒထုတ်ဖော်နေစဉ်ကာလ ပြဿနာများ	During protest issues	27
ဆန္ဒထုတ်ဖော်အပြီး ပြဿနာများ	Post-protest issues	35
နိဂုံး	Conclusion	41

အနှစ်ချုပ် တင်ပြချက် နှင့် အကြံပြုချက်များ

Executive summary and recommendations

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်သည် ခေတ်သစ်မြန်မာ့သမိုင်းအတွက် ပထမဦးဆုံးသော အရေးကြီးသည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ၏ နှစ် ၁၀၀ ပြည့်အထိမ်းအမှတ် နှစ်တစ်နှစ် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအသစ်များနှင့် ရွေးကောက်ပွဲများကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများက မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အစိုးရများသည် သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို သံသယမျက်လုံးများဖြင့် ကြည့်ခဲ့ကြပြီး၊ လွတ်လပ်စွာ ရေးသားထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် စုဝေးခွင့်ကို ကန့်သတ်ခဲ့ကြပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအပေါ် နှောင့်ယှက်မှုနှင့် ခြောက်လှန့်မှုများကို မီဒီယာများတွင် အမြဲပင်တွေ့ရှိနေရဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၁၀၀ နီးပါးသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သည့်အတွက် တရားစွဲဆို ခံခဲ့ရသည်။

ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ်အနေအဖြစ် FEM သည် အသေးစိတ်ကျကျနှင့် ပညာရပ်ဆန်ပြီး အရေအတွက်ကောက်ယူမှုကို အခြေခံသော စစ်တမ်းတစ်ခုကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို မေးမြန်းရန် စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို သုံးသပ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့် အခြေအနေကို နိုင်ငံတကာ ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းများနှင့် တိုင်းတာခဲ့ပါသည်။

တွေ့ရှိချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်သူများသည် အများအားဖြင့် အာဏာပိုင်များက အများပြည်သူ၏ မကျေနပ်ချက်များ/တိုင်တန်းချက်များ/နစ်နာချက်များကို လျစ်လျူရှုသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆကြလျှင် ဆန္ဒထုတ်ဖော် ကြပါသည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်အနည်းငယ်က ဥပဒေရေးရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သော်လည်း ရှင်းလင်းမှုမရှိသော၊ ပြဿနာဖြစ်စေသော ဥပဒေကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများနှင့် အာဏာပိုင်များကိုယ်တိုင်က ယေဘုရားအားဖြင့် သိရှိနားလည်ခြင်း မရှိကြပါ။ အထူးသဖြင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့် ရရန် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ခွင့်ပြုမိန့် လိုအပ်သည်ဟု အာဏာပိုင်များက ထင်နေဆဲဖြစ်သည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သည့် အကြောင်းအရာခေါင်းစဉ်၊ ထုတ်ဖော်မည့် ပုံစံ နှင့် နေရာ တို့ကို လွှမ်းမိုး ချုပ်ကိုင်ရန် ကြိုးစားခြင်းအားဖြင့် အာဏာပိုင်များသည် ပုံမှန်အားဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ရေးသားပြောဆိုပိုင်ခွင့်နှင့် စုဝေးခွင့်ကို ဝင်ရောက်ဟန့်တားလေ့ရှိကြပါသည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု ဖြစ်ပွားနေချိန်များတွင် အဆင်ပြေအောင် ပံ့ပိုးကူညီပေးရမည့်အစား အာဏာပိုင်များ၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုကို ပိတ်သိမ်းရန်သာဖြစ်ပြီး အဆိုပါ၎င်းတို့၏ ပြင်ဆင်မှုများသည် များသောအားဖြင့် မလိုအပ်၊ အချိုးမမျှ မသင့်လျော်သည်က များသည်။ အဆိုပါအာဏာပိုင်များသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအပေါ် မလိုအပ်သော၊ အချိုးမမျှ မသင့်လျော်သော အင်အားသုံးဖြေရှင်းမှုများကိုလည်း လုပ်လေ့ရှိပြီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို

2020 marks the hundred-year anniversary of the first major protests in Myanmar’s modern history. Protests have launched political leaders, political parties, new constitutions and elections. As a result, the State has historically viewed protesters with suspicion and clamped down on the rights to freedom of expression and assembly at every opportunity. Even today, the media continues to report regular harassment and intimidation of protesters. In 2019, almost 100 protesters were charged for protesting.

To mark the centenary, FEM has conducted one of the most in-depth, technical, and qualitative surveys of protesters, analysing their experiences and measuring Myanmar against international democratic standards on the right to protest.

Findings

People in Myanmar largely protest in response to what they regard as the authorities’ failure to act on public grievances. Both protesters and the authorities are generally unaware of the law, which is itself vague and problematic, despite legal reforms over the past few years. The authorities in particular still think protesters require permission in order to protest, and the authorities regularly interfere with the rights to freedom of expression and assembly by trying to dictate the content, form, and location of protests.

When protests do happen, the authorities’ primary aim is to shut them down, rather than facilitating them, and as such their preparations are usually unnecessary and disproportionate. The authorities also use unnecessary and disproportionate force against protesters, exploiting tactics that at least recklessly if not intentionally injure protesters. Despite most protests being non-violent, the authorities are quick to shut down protests and arrest protesters without a legitimate reason.

ဒဏ်ရာရစေရန် တမင်မရည်ရွယ်သည့်တိုင် ထိုသို့ ဖြစ်စေသည့် နည်းစနစ်များကို ဆင်ခြင်စဉ်းစားသုံးသပ်မှုမရှိဘဲ အသုံးပြုနေကြပါသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အများအပြားသည် အကြမ်းဖက်လေ့ မရှိသော်လည်း အာဏာပိုင်များသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများကို မြန်မြန်ပိတ်သိမ်းကြပြီး ဥပဒေကြောင်းအရ လက်ခံနိုင်ဖွယ် အကြောင်းပြချက် မရှိဘဲ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ဖမ်းဆီးသည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ ပြီးဆုံးချိန်တွင် များစွာသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးမှုကြောင့်ပင် တရားစွဲဆိုခံရသည်။ အများအားဖြင့် စွဲဆိုချက်များသည် ဥပဒေနှင့် မညီသော သိမ်းကျူးကာ အုပ်စုလိုက် အပြစ်ထိုက်သင့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ တရားစွဲဆိုခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် အဆိုးတွင် ပြစ်ဒဏ်သင့်စေသော စီရင်ချက်များသာ ထွက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည့် နှေးကွေးသော ရုံးတင် စစ်ဆေးမှုများကို ရင်ဆိုင်ကြရာတွင် ဥပဒေဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ မရကြပါ။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ၁၀၀ % ပြစ်ဒဏ်ကျခံရနှုန်း ရှိနေသည်။

အကြံပြုချက်များ

အစိုးရသို့

- အရပ်ဘက်နှင့် နိုင်ငံရေးအခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (ICCPR) နှင့် ICCPR နောက်ဆက်တွဲ အခြေပြ စာချုပ်ကို အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးရန်
- နိုင်ငံတကာဒီမိုကရေစီစံနှုန်းများနှင့်အညီ ပါဝင်နိုင်စေရန် ငြိမ်းစုစီဥပဒေနှင့် ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်ရန် (ဒေအာက်တွင် ဖော်ပြထားသော ဇယားပါ အသေးစိတ်အကြံပြုချက်များအတိုင်း)
- ဆန္ဒပြမှုများကို တားဆီးပိတ်ပင်နေသော ဒေသအလိုက် စည်းမျဉ်းများအားလုံးကို ပယ်ဖျက်ပြီး၊ ယင်းတို့ပြန်လည်အသက်မဝင်လာစေရန် သေချာအောင် ပြုလုပ်ပါ။
- ရဲတပ်ဖွဲ့ဥပဒေများကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဒီမိုကရေစီစံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုညီစေရန် ပြီးပြည့်စုံပြီး အများပါဝင်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးသောပုံစံဖြင့် ပြန်လည်သုံးသပ်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ပါရီဥပဒေများနှင့်အညီ ဖြစ်စေရန် မြန်မာနိုင်ငံ လူ့အခွင့်အရေးကော်မရှင်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန်
- အာဏာကိုအလွဲသုံးစားပြုလျက် ဆန္ဒပြသူများအပေါ် အာဏာအလွဲသုံးစားပြုသော ရဲနှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့ စုံစမ်းစစ်ဆေးခြင်း၊ စည်းမျဉ်းများကန့်သတ်ခြင်း လုပ်ဆောင်ပါ။

မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့သို့

- လူ့အခွင့်အရေးစည်းမျဉ်းများတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော တရားဝင်ရှိခြင်း၊ လိုအပ်မှုရှိခြင်း၊ အချိုးကျသင့်လျော်ခြင်းနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိခြင်း မှုအရ ရှင်းလင်းပြီး၊ အကောင်အထည်ဖော်မှုရေးရာကို အလေးပေးကာ လက်လှမ်းမီနိုင်သော စည်းကမ်းများကို ချမှတ်ရန်။ အဆိုပါစည်းကမ်းများသည် ဥပဒေစိုးမိုးရေး ဝန်ထမ်းများ/

After protests are over, many protesters are charged simply for exercising their democratic rights. Often charges infer unlawful collective culpability. Charged protesters lack legal and financial support for what are slow trials resulting in punitive sentences. Protesters face a 100% conviction rate.

Recommendations

To the government

- Ratify the ICCPR and the ICCPR's Optional Protocol.
- Amend the PAPP Law and Penal Code to bring them in line with international democratic standards (see below table for detailed recommendations).
- Retract all local regulations banning protests and ensure that they are not reinstated.
- Conduct a full and consultative review of police laws to bring them into line with international democratic standards.
- Amend the Myanmar National Human Rights Commission Law to bring it in line with the Paris Principles.¹
- Investigate and either discipline or prosecute police who have misused their authority against protesters.

To the Myanmar Police Force

- Adopt clear, operationally-focused and accessible rules on the policing of protests, guided by the human rights principles of legality, necessity, proportionality, and non-discrimination. These should comply with the UN Code of Conduct for Law Enforcement Officials.
- Train police on managing protests with a clear focus in all their planning, implementation, and evaluation upon facilitation of protests. Ideally, only trained police should manage protests.
- Develop and implement clearer guidance for police on restricting protests, including use of force. This should clarify the circumstances in which restrictions can be imposed on protesters. It should also clarify the limits of police authority, explain crowd behaviours, and describe methods such as negotiation and mediation for de-escalating conflict.

ရဲဝန်ထမ်းများဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ ကျင့်ဝတ်နှင့်ကိုက်ညီရမည်။

- ဆန္ဒပြပွဲများကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် အစီအစဉ်ဆွဲခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်းကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းကျင့်သုံးကာ ဆန္ဒပြပွဲကို ပံ့ပိုး ကူညီသည့်အနေဖြင့် ကိုင်တွယ် စီမံနိုင်စေရန် ရဲများကို သင်ပေးရန်။ အကောင်းဆုံးအနေနှင့် သင်ကြား လေ့ကျင့်ပေးထားသော ရဲများနှင့်သာ ဆန္ဒပြပွဲများကို ကိုင်တွယ်ရန်။
- ဆန္ဒပြပွဲများကို အင်အားသုံးဖြေရှင်းခြင်းအပါအဝင် ကန့်သတ်တားမြစ်ခြင်းလုပ်ဆောင်ရာတွင် ရဲများအတွက် ပိုမိုရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များရေးဆွဲပြီး ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရမည်။ ယင်းတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်နေသူများကို တားမြစ်နိုင်သည့် အခြေအနေကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားရမည်။ ရဲများ၏ အာဏာအသုံးပြုမှု ကန့်သတ်ခြင်းများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြရန် ၊ လူ့အုပ်စု၏အပြုအမူများကို ရှင်းလင်းပြရန်နှင့် ပဋိပက္ခများကို လျော့ပါးစေရန် မည်သို့ညှိနှိုင်းရမည်၊ ကြားခံအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရမည်ကိုလည်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြရမည်။
- ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ပြောဆိုဆက်ဆံရာတွင် ရှင်းလင်းသော ဆက်သွယ်မှု တည်ဆောက်ခြင်းအပါအဝင် လူထုနှင့် ပြောဆိုဆက်ဆံရေးကို အဆင့်မြှင့်တင်ရမည်။ နားလည်မှု လွှဲမှားသည်များကို လျော့ချပြီး၊ အပြန်အလှန်စကားဖလှယ်ရေးနှင့် ညှိနှိုင်းစေစပ်ရေးကို အားပေးရန်။
- ပုံမှန် ယူနီဖောင်းကို ဝတ်ဆင်ပြီး မည်သူမည်ဝါဖြစ်သည်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထားရန်။ ဦးထုပ်နှင့် ဦးခွေးများသည် တင်းမာမှုကို အားပေးသောကြောင့် ဒဏ်ရာရနိုင်ချေများသည့်အချိန်၊ လိုအပ်သည့် အခါမှသာ သုံးသင့်သည်။
- ဆန္ဒပြပွဲသည် အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်လာတော့မည့်အသွင်ဖြစ်လာပြီး ဖြန့်ဖြူးမှုများကို ကြိုးစားသော်လည်း မအောင်မြင်သော အခြေအနေမှသာ ဆန္ဒပြပွဲကို လူစုခွဲရမည်။ အခြားအကြောင်းအရာများကြောင့် လူစုခွဲခြင်းကို မည်သည့်အချိန်တွင်မျှ အမိန့်မပေးရပါ။

တရားစီရင်ရေး မဏ္ဍိုင်နှင့် တရားရုံးသို့

- ကျွမ်းကျင်သူများ၏ ပြောကြားချက်၊ ဖော်ထုတ်တင်ပြချက်များမှ သင့်လျော်သော အချက်အလက်များအပါအဝင် တရားရေးမဏ္ဍိုင် လွတ်လပ်မှုရှိရန် အရေးကြီးပုံကို ဌာနတွင်း လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် သင်တန်းများပေးခြင်းဖြင့် တရားသူကြီးများအပေါ် အထင်ကြီး လေးစားမှု ရှိလာရန်။ တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပြစ်ဒဏ်ထိုက်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဒီမိုကရေစီ စံချိန်စံနှုန်းများကိုလည်း လေးစားရန်
- ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း လွတ်လပ်ခြင်းမူကို ထောက်ရှုပြီး မည်သည့်ဥပဒေကိုမဆို အနည်းအကျဉ်း အဓိပ္ပါယ်ကောက်ယူ၍ အထူးသဖြင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုနှင့် ဆိုင်သော အမှုကိစ္စများတွင် ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းများနှင့်အညီ အဆိုပါဥပဒေကို အသုံးချရန် တရားသူကြီးများကို အားပေးရမည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်လာစေရန် တိုက်တွန်းအားပေးရမည်။

- Improve communications with the public, including by establishing clear lines of communication with protesters. Aim to reduce misunderstandings and promote dialog and negotiation.
- Wear regular uniforms and display clear identification. Special clothing such as helmets and shields escalate tension and should only be used when necessary due to a clear risk of injury.
- Only disperse protests where there is an imminent threat of violence and all attempts to de-escalate have been tried and failed. Dispersals should never be ordered due to any other reason.

To the judiciary and courts

- Impress on judges, through internal guidelines and training, the importance of judicial independence, including the balanced treatment of expert testimony. Impress also the democratic standards relating to individual culpability.
- Encourage and empower judges to apply the law according to democratic standards, in particular in protest-related cases by interpreting any law narrowly and in favour of the principle of liberty as demanded in the Constitution Article 6.
- Train judges on international standards relating to the human rights to freedom of expression and freedom of assembly.
- Conduct a review of conviction rates and sentencing with the intention to develop internal guidelines on appropriate sentencing.
- Invite independent human rights experts to the court to provide advice to the court, independent from either parties' legal teams.

To the Myanmar National Human Rights Commission

- Investigate and submit to Parliament a review of freedom of expression in Myanmar, with recommendations for legal and practical reforms.²

To civil society, media

- Use the evidence in this report to push for full amendment of the PAPP Law and Penal Code.
- Build a stronger support network for protesters who face criminal prosecution, including giving legal and financial support.

- လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ရေးသားပြောဆိုခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်နှင့် ဆိုင်သည့် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများကို တရားသူကြီးများအား အသိပညာပေးရန်
- သင့်လျော်သော စီရင်ချက်ချမှတ်ရာ ဌာနတွင်း လမ်းညွှန်ချက်များ ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ရည်ရွယ်ကာ ပြစ်ဒဏ်ကျခံရမှုများနှင့် ပြစ်ဒဏ်စီရင်ချက်အပေါ် ပြန်လည်သုံးသပ်မှု လုပ်ဆောင်ရန်
- တရားရုံး၌ အကြံပေးနိုင်ရန် တရားရုံးသို့ လွတ်လပ်သော လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများကို ဖိတ်ကြားရန်၊ အဖွဲ့တစ်ခုခု၏ ဥပဒေဆိုင်ရာ အဖွဲ့မှ လွတ်လပ်သော ကျွမ်းကျင်သူကို ဖိတ်ရန်၊

မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်သို့

- ဥပဒေရေးရာနှင့် လက်တွေ့ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအတွက် အကြံပေးချက်များနှင့်တကွ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ရေးသားပြောဆိုခွင့်အပေါ် သုံးသပ်ချက်တစ်ခုကို စူးစမ်းလေ့လာပြီး လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းတင်ပြရန်

အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်း၊ မီဒီယာသို့

- ငြိမ်းစုစီ ဥပဒေနှင့် ရာဇသတ်ကြီးတို့ကို အလုံးစုံ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရေးအတွက် တွန်းအားပေးရန် ဤအစီရင်ခံစာပါ သက်သေအထောက်အထားကို အသုံးပြုရန်
- ပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားစွဲဆိုရင်ဆိုင်နေရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအတွက် ဥပဒေရေးရာနှင့် ငွေကြေး ဆိုင်ရာ အကူအညီပေးခြင်းအပါအဝင် ပိုမိုအားကောင်းသော ထောက်ပံ့ကူညီသည့် ကွန်ရက်အဖွဲ့တစ်ခုကို တည်ထောင်ရန်

နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းသို့

- ငြိမ်းစုစီ ဥပဒေနှင့် ရာဇသတ်ကြီးတို့ကို အလုံးစုံ ပြင်ဆင်ပြုပြင်ရေးအတွက် တွန်းအားပေးရန် ဤအစီရင်ခံစာပါ သက်သေအထောက်အထားကို အသုံးပြုရန်
- ငြိမ်းစုစီ ဥပဒေနှင့် ရာဇသတ်ကြီး တို့ကို အလုံးစုံ ပြင်ဆင် ပြုပြင်ရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များကို အားပေးကူညီရန်

To the international community

- Use the evidence in this report to push for full amendment of the PAPP Law and Penal Code.
- Support programmes advocating for full amendment of the PAPP Law and Penal Code.

မြန်မာ့ဥပဒေများကို ပြင်ဆင်ရန် သီးခြားတိကျသော အကြံပြုချက်များ

Specific recommendations to amend Myanmar's laws

ပုဒ်မ Article

အကြံပြုချက်များ

Recommendation

ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ရာဇသတ်ကြီး Peaceful Assembly and Peaceful Procession Law

<p>၃ Article 3</p>	<p>လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ရေးသားပြောဆိုခွင့် နှင့် စုဝေးခွင့် ကို မျက်နှာသာပေးသည့် ယူဆချက်များကို ထည့်သွင်းသင့်ပြီး၊ ခွဲခြားနှိမ်ချဆက်ဆံခြင်း မရှိဘဲ ဤအခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ရန် နှင့်မြှင့်တင်ရန် အစိုးရ အတွက် တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖန်တီးရမည် ဖြစ်သည်။</p>	<p>Add a presumption in favour of the rights to freedom of expression and assembly, and a duty for the state to protect and promote these rights without discrimination.</p>
<p>၃ Chapter 3</p>	<p>ထည့်သွင်းရန် - ၁) အသိပေးချက်များသည်မိမိဆန္ဒအလျောက်ဖြစ်သည်။ ၂) ကြိုတင်အသိပေးခြင်းလုပ်ငန်းများသည် အင်အားများသောဆန္ဒပြပွဲများအတွက်သာ လိုအပ်ပြီး ထိုနေရာတွင် အာဏာပိုင်များသည် ဆန္ဒပြသူတို့ အဆင်ပြေအောင် ပံ့ပိုးကူညီဖော်ဆောင်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ (၃) အသိပေးအကြောင်းကြားစာတွင်နေ့၊ အချိန်၊ တည်နေရာသို့မဟုတ်လမ်းကြောင်း၊ ဆန္ဒပြသူခန့်မှန်းခြေအရေအတွက်နှင့် စီစဉ်သူတစ်ဦးဦး၏ ဆက်သွယ်ရန် အသေးစိတ်အချက်အလက်များကိုသာ ဖော်ပြရန်လိုအပ်သည်။ ၄) အသိပေးအကြောင်းကြားစာတွင် ဆန္ဒပြပွဲ၏ ပုံစံ၊ အကြောင်းအရာများနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များပါဝင်ရန် မလိုအပ်ပါ။ ၅) အခြားသက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များထံသတင်းပို့ရမည့်ကိစ္စသည် ဆန္ဒပြသူများကလုပ်ရမည်မဟုတ်။ အသိပေးအကြောင်းကြားစာကိုလက်ခံရရှိသည့်အာဏာပိုင်များကလုပ်ဆောင် ရမည်ဖြစ်သည်။ ၆) ကြိုတင်အသိပေးအကြောင်းကြားရန် လက်တွေ့မကျ သို့မဟုတ်မဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေများတွင်၊ သို့မဟုတ် ဦးဆောင်စီစဉ်သူသည်မည်သူမည်ဝါဖြစ်ကြောင်း သတ်သတ်မှတ်မှတ် ခွဲခြားနိုင်ခြင်း မရှိသည့် အခြေအနေတွင် အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်းမှကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရမည်။</p>	<p>Add: i) notifications are voluntary; ii) advance notification is only required for protests that are likely to be large and where authorities reasonably need to plan to facilitate them; iii) notifications only need to include information on the date, time, location or route, estimated numbers of protesters, and contact details for any organisers; iv) notifications must not include information on the content or form of the protest; v) the burden of informing other relevant authorities is on the authorities receiving the notification and not the protesters; vi) an exemption to notification where it is not practical or possible in the circumstances, or where there is no identifiable organiser.</p>
<p>၄ Chapter 4</p>	<p>ခွင့်ပြုချက်ထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်း နှင့်ပတ်သက်သော ရည်ညွှန်းချက်အားလုံးကိုဖယ်ရှားပါ။ အကြောင်းကြားရာတွင် ရှင်းလင်းမှန်ကန်သော အကြောင်းအရာများနှင့် ရွေးချယ်စရာများပါဝင်သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများ၏ အချိန်၊နေရာနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များအပေါ်တွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်နိုင်မည့်အခြေအနေများအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိပြီး ချက်ချင်းဆောင်ရွက်နိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် အစားထိုးပါ။ အာဏာပိုင်များ အနေဖြင့် ဆန္ဒပြပွဲစီစဉ်သူများအား ၎င်းတို့ အစီအစဉ်၏ အခြားအစိတ်အပိုင်းများကို ပြောင်းလဲရန်ဖိအားပေးခြင်း အပေါ် ရှင်းလင်းတိကျသော တားမြစ်ချက်တစ်ခု ထည့်သွင်းပါ။</p>	<p>Remove all reference to issuing or denying of permission. Replace it with a transparent and prompt process for placing prior conditions on the time, place or manner of a protest, which include clear justifications and options for appeal. Add a clear prohibition on the authorities pressuring protest organisers to change any other element of their plans.</p>
<p>၅ Chapter 5</p>	<p>စည်းမျဉ်းအားလုံးကိုဖယ်ရှားပြီး ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေကို ထင်ဟပ်စေသော အကြမ်းဖက်မှုကိုလှုံ့ဆော်ခြင်းအတွက် တားမြစ်ချက်တစ်ခုသာ ထည့်သွင်းပါ။</p>	<p>Remove all rules and add only one prohibition for inciting violence which reflects the Penal Code.</p>
<p>၆ Chapter 6</p>	<p>“ ဆန္ဒပြမှုများကို အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ပံ့ပိုးကူညီရန် တာဝန်ဝတ္တရားများ” ဟူသည့် အခန်းအသစ်တစ်ခုဖြင့် အစားထိုးပါ။ တာဝန်များကိုထပ်မံထည့်သွင်းရာတွင်- (၁) ဆန္ဒပြ ပွဲအားဦးဆောင်စီစဉ်သူများကိုအကြောင်းကြားရန်၊ ၂) ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့်ရင်းရင်းနှီးနှီးပြောဆိုဆက်ဆံခြင်းဖြင့် ဆန္ဒပြမှုများကိုလျော့ပါးစေရန်၊ (၃) ရုတ်တရတ်ချက်ချင်း ဖြစ်ပေါ်လာစေမည့် အကြမ်းဖက်မှုကို လှုံ့ဆော်သည့် လှုံ့ဆော်မှုများကို တုံ့ပြန်သည့်အချိန်မှသာ ခြွင်းချက်အနေဖြင့် လူစုခွဲခြားနည်းလမ်းကို အသုံးပြုရန်</p>	<p>Replace with a new chapter “Duties to facilitate protests”. Add duties to: i) inform protest organisers; ii) de-escalate protests using negotiation and communication; iii) to use dispersal as an exceptional measure only in response to imminent incitement to violence.</p>

ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ရာဇသတ်ကြီး Penal Code

၁၄၁-၁၄၃
Articles 141-143

"ဥပဒေနှင့်မညီသောစုဝေးခြင်း" ဟူသော ကိုးကားချက်အားလုံးကို ဖယ်ရှားပါ။ စုဝေးခြင်းအားလုံးသည် ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်သည်။ သတ်သတ်မှတ်မှတ်ဖြစ်သော အပြုအမူများကသာ ဥပဒေနှင့်မညီ ဖြစ်သင့်သည်။

Remove all references to “unlawful assemblies”. All assemblies are lawful, only specific acts should be unlawful.

၁၄၄ ၁၄၆
၁၄၇ ၁၄၉
Articles 144, 146, 147, and 149

ဆန္ဒပြမှုတစ်ခုလုံးအား စုပေါင်းအပြစ်တင်မှု အားလုံးကို ဖယ်ရှားပါ။ သတ်မှတ်ထားသောအပြုအမူကို ကျူးလွန်သည့် လူတစ်ဦးချင်းတွင်သာ အပြစ်အတွက် တာဝန်ရှိသည်။

Remove all collective culpability. All culpability must be individual.

၁၄၁-၁၅၈
Articles 141-158

အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်ပေါ်လာစေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်မှုမြှောက်သော ခြိမ်းခြောက်ခြင်း နှင့်အကြမ်းဖက်မှုလုပ်ရပ်များအတွက်သာ တိကျရှင်းလင်းသောရာဇဝတ်မှုများအား ဖော်ပြခြင်းဖြင့် အားလုံးကို အစားထိုးပါ။ အခြားအလားအလာရှိသော ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာလုပ်ရပ်များအားလုံးကို ပြစ်မှုဆိုင်ရာကျင့်ထုံးဥပဒေအောက်တွင် ဖော်ပြပြီးဖြစ်သည်။

Replace all with clear crimes of incitement to violence, threat of violence, and acts of violence only. All other potentially criminal acts are already covered under other parts of the Penal Code.

နိဒါန်း

Introduction

“ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများသည် ပိုမို တရားမျှတပြီး တာဝန်ခံမှုရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်း တိုးတက်ရေးတွင် အပြုသဘောဆောင်သော လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအနေအဖြစ် သမိုင်းတစ်လျှောက် အဓိက နေရာတွင် ပါဝင်နေပြီး အဆိုပါ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများသည် လူသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အပြုသဘောဆောင်သော အကျိုးပြုမှု တစ်ရပ်အဖြစ် ဆက်လက်ရှိနေနိုင်သည်။”

- ကုလသမဂ္ဂ ဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာ မဟာမင်းကြီးရုံး ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၃၈/၁၁

“Protests have historically played a constructive social and political role in the development of more just and accountable societies, and such protests can continue to make a positive contribution to human development.”
- UN HRC Resolution 38/11

၂၀၂၀ ခုနှစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ ခေတ်သစ်သမိုင်းတွင် ပထမဆုံး အရေးကြီးသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ ဖြစ်ပေါ်သည့် နှစ်တစ်ရာ အထိမ်းအမှတ် အခါသမယ ဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၂၀ ခုနှစ်တွင် လွတ်လပ်ရေးဆိုင်ရာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ လုပ်ဆောင်စဉ်ကတည်းက ဒီမိုကရေစီအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှုတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးလုပ်ဆောင်မှုသည် အဓိကကျ လျက်ရှိသည်။ လွတ်လပ်ရေးခေါင်းဆောင် အောင်ဆန်းကို မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ခြင်းသည် ၁၉၃၆ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပွားသည့် မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများမှ ဖြစ်ခဲ့သည်။ ၈ လေးလုံး အရေးတော်ပုံ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများသည် နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ် အောင်ဆန်းစုကြည် နှင့် ၁၉၉၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ပေါ်ထွက်လာမှု နှင့် အတူ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်ကို ဖန်တီးပေးခြင်းဆီသို့ ဦးတည် ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် “ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေး” ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများနောက်တွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသစ်တစ်ခုပေါ်ပေါက်လာပြီး ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများ တွဲလျက် လိုက်ပါလာခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အာဏာရ အစိုးရများသည် သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ၎င်းတို့၏ အခွင့်အာဏာကို လောလောလတ်လတ် ခြိမ်းခြောက်သည့် အရာတစ်ခု အဖြစ် သတ်မှတ်ကြပြီး၊ အချိုးမမျှ မသင့်လျော်သော၊ ဖိနှိပ်သော၊ များသောအားဖြင့် အကြမ်းဖက်သော အကျိုးဆက်ရလဒ်များဖြင့် တုံ့ပြန်ခဲ့ကြသည်မှာ အံ့ဩစရာ မဟုတ်ပေ။

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် တပ်မတော်သည် အကြွင်းမဲ့ အာဏာကို ရပ်စဲခဲ့ပြီးနောက်၊ အရပ်သားတစ်ပိုင်း အစိုးရသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ချက်ဖြင့် ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ သို့သော် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ကာကွယ်ခြင်း သို့မဟုတ် အသင့်အတင့် လေးစားခြင်းမျိုး မဖြစ်ခဲ့ပါ။ မီဒီယာများအဆိုအရ ပုံမှန် စော်ကားခြင်း၊ ခြောက်လှန့်ခြင်း နှင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို တရားမဲ့ ဖမ်းဆီးအပြစ်ပေးခြင်းများ လုပ်ဆောင်ကြသည်။

သို့သော် တကယ်ပြုသောမှာ မည်သည့်နည်း။ အသုံးပြုသော သို့မဟုတ် အလွဲသုံးစားလုပ်သော ဥပဒေမူဘောင်မှာ မည်သို့ ဖြစ်ပါသနည်း။ ရဲများ၏

2020 marks the hundred-year anniversary of the first major protests in Myanmar’s modern history. Exercising the right to protest has been fundamental to Myanmar’s struggle for democracy since the independence protests in 1920. It was media freedom protests in 1936 that launched independence leader, Aung San. The “8-8-88” protests led to the creation of the National League for Democracy (NLD), the emergence of Aung San Suu Kyi as a political leader, and the 1990 general elections. The “Saffron revolution” protests in 2007 were followed by a new constitution in 2008, and general elections in 2010.

It is hardly surprising therefore that Myanmar’s authoritarian governments have historically regarded protests as an existential threat to their authority and responded with disproportionate, repressive, and often violent consequences.

After the military gave up absolute power in 2010, the quasi-civilian government granted a limited right to protest.³ This has not however resulted in proper respect or protection of the right to protest. The media has reported regular harassment, intimidation, and illegitimate convictions of protesters.

But what is the actual problem? How is the legal framework used or misused? What is the role and response of the police? Where are there gaps in awareness, undemocratic attitudes, or problematic behaviour?

To mark Myanmar’s hundred-year anniversary, this report has answered these questions through the most in-depth, technical, and qualitative survey of protesters ever conducted in Myanmar. Based on clear, concise, and verifiable analysis of the weaknesses, it proposes substantial reforms that are necessary to truly guarantee the right to protest.

တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းမှုနှင့် အခန်းကဏ္ဍက အဘယ်နည်း။ အသိပညာပေးရာတွင် ကွာဟမှုများ၊ ဒီမိုကရေစီနည်း မကျသော စိတ်သဘောထားများ သို့မဟုတ် ပြဿနာဖြစ်စေသော အပြုအမူများက မည်သည့်နေရာမှ ဖြစ်ပေါ်လာပါသနည်း?

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာပြည့် အထိမ်းအမှတ်ကို ဂုဏ်ပြုသည့်အနေဖြင့် ယခု အစီရင်ခံစာက အနက်နဲဆုံး၊ ပညာရပ်အဆင့်ဆုံးနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ဖူးသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို အရေအတွက်အခြေပြု စစ်တမ်းတစ်ရပ်ဖြင့် အဆိုပါမေးခွန်းများကို အဖြေထုတ်ထားပါသည်။ အားနည်းချက်များအပေါ် တိကျ၊ ရှင်းလင်းပြီး အတည်ပြုနိုင်သော ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာလေ့လာမှုကို အခြေခံကာ၊ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို အမှန်တကယ် အာမခံပေးရန် လိုအပ်သော ရေရှည်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အဆိုတင်ပြထားပါသည်။

ချဉ်းကပ်သည့် နည်းလမ်း

FEMသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလနှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလကြားတွင် တရားစွဲဆိုခံထားရသော လူပုဂ္ဂိုလ် ၂၂၉ ဦးကို ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ အားလုံးသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုပြီး ဆောင်ရွက်နိုင်သည့်အရာများ ဖြစ်နိုင်စေရန် FEM သည် ဤ သုတေသနစာတမ်းတွင် ထည့်သွင်းပါဝင်ရန် လူ ၅၀ ကို ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ FEM သည် မတူညီသော ကျား၊မ၊ လူမျိုးများ၊ မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဒေသများ၊ ပညာရေးဆိုင်ရာ အဆင့်များနှင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု ကိစ္စရပ်များကို မတူညီအောင် သင့်လျော်သကဲ့သို့ ကိုယ်စားပြု ဖော်ပြနိုင်အောင် သေချာ ပိုင်းခြားရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။

FEM သည် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များနှင့်အညီ ၄၇ ဦးကို မျက်နှာချင်းဆိုင် အင်တာဗျူးများ မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ ဖြေဆိုသူတိုင်းကို မေးခွန်း ၉၉ ခု ဖြင့် ကောက်ယူမေးမြန်းခဲ့သည်။ မေးခွန်း ၂၄ ခုသည် အဖွင့် မေးခွန်းများဖြစ်ပြီး ၇၅ ခုမှာ အပိတ် မေးခွန်းများ ဖြစ်ကာ ရရှိနိုင်သည့် အဖြေမှာ ၄၀၀ ဝန်းကျင်ဖြစ်သည်။ မေးခွန်းတစ်ခုချင်းစီတိုင်းကို အထူးအားဖြင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံတကာစံနှုန်းအတိုင်း တိုင်းတာ၍ မေးခွန်း တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရဲအရာရှိတစ်ဦး၏ ကိုယ်ပိုင်နံပါတ် မြင်သာနိုင်မှုအပေါ်နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းအတိုင်း တိုင်းတာကာ မေးခွန်းတည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

ကန့်သတ်ချက်များ

ဖြေဆိုသူများကို သတ်မှတ်ရွေးချယ်ရာတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုကြောင့် ရာဇဝတ်မှုတစ်ခုဖြင့် တရားစွဲဆိုခံရခြင်းကို အခြေခံကာ သတ်မှတ်ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တရားစွဲဆို မခံခဲ့ရသည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ဤစစ်တမ်းတွင် မပါဝင်ပါ။ သို့သော် အောက်တွင် ညွှန်ဆိုဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း တရားစွဲဆိုမှုများသည် လူပုဂ္ဂိုလ်များကို အများအားဖြင့် မတရားအကြောင်းမဲ့ စွဲချက်တင်ခြင်း ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့ တစ်ဦးချင်းစီ၏ လုပ်ရပ်အပေါ် အခြေခံကာ စွဲချက်တင်ခြင်း မဟုတ်ပေ။ ထိုသို့ မတရားအကြောင်းမဲ့လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအတွက် ယေဘုယျဆန်နိုင်ပါသည်။

Methodology

FEM identified 229 individuals who had been charged between October 2016 and November 2019 for exercising their right to protest.⁴ FEM chose 50 individuals to participate in this research, ensuring that any findings are representative and generalisable across all protesters. FEM ensured appropriate representation of different genders, ethnicities, urban and rural locations, educational standards, and protest issues.

FEM conducted 47 face-to-face interviews with due regard to ethical guidelines. Each participant was surveyed on 99 questions. 24 questions were open and 75 were closed, with 400 potential answers. Each of the questions was designed to measure a particular protest-related international standard. For example, one question measured the international standard on the visibility of a police officer's individual identification number.

Limitations

Participants were identified on the basis that they were charged with a crime for protesting. Protesters who were not charged have therefore not been included. However, as will be highlighted below, charges are often laid against individuals chosen on an arbitrary basis, not on the basis of their individual acts. Because of this arbitrariness, the findings are generalisable for protesters.

FEM ၏ ချဉ်းကပ်မှု နည်းလမ်းတွင် ပညာရပ်ဆန်သော မေးခွန်းများ မေးမြန်းခြင်းနှင့် ဖြေဆိုသူ၏ ပြဿနာဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းအရည်အသွေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးအသိပညာ တည်ဆောက်ခြင်းများ လိုအပ်သည့် အမှုအခင်းများစွာဖြင့် ရှုပ်ထွေးသော မေးခွန်းများ မကြာခဏ ပါဝင်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ဖြေဆိုသူများထံမှ သတင်းအချက်အလက်ခိုင်မာပြီး ယုံကြည်ဖွယ်ကောင်းသော အဖြေကို ရရှိနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ အမှုကိစ္စတော်တော်များများတွင် ရွေးချယ်ရန် လျာထားခဲ့သော လူပုဂ္ဂိုလ်များသည် အထူးသဖြင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် ဆက်နွယ်ပြီး ၎င်းတို့၏ လူနေမှုဘဝများအပေါ် သက်ရောက်နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်သောကြောင့် မပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

အစီရင်ခံစာ တည်ဆောက်ပုံ

ဤအစီရင်ခံစာကို နိဒါန်း၊ တွေ့ရှိချက်များနှင့် နိဂုံးဟူ၍ အပိုင်းသုံးပိုင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ထားသည်။ တွေ့ရှိချက်များကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု မဖြစ်ပွားခင်၊ ဖြစ်ပွားနေစဉ်နှင့် ဖြစ်ပွားပြီး နောက်ပိုင်းဟူ၍ သက်ဆိုင်ရာအလိုက် တွေ့ရှိချက်များကို ခွဲခြား တည်ဆောက်ထားသည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်းစနစ်၊ အာဏာပိုင်များ၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုအပေါ် စီမံခန့်ခွဲမှု နှင့် နောက်ဆက်တွဲလာမည့် တရားရုံးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပိုမို နားလည်နိုင်စေမည် ဖြစ်သည်။ အကြံပြုချက်များကို အနှစ်ချုပ် တင်ပြချက်တွင် ထည့်သွင်းထားသည်။

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆို သတ်မှတ်ချက်များ

“အစိုးရ”။ ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေက ရဲအပါအဝင်၊ အမျိုးမျိုးသော အစိုးရလုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံ အရပ်သား ကိုယ်စားလှယ်များ အောက်တွင် ထည့်သွင်း မထားဘဲ တပ်မတော်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာအောက်တွင် ထည့်သွင်းထားသည်။ တကယ်တမ်းတွင် ယင်းသည် အားပြိုင်မှုဖြစ်သော အစိုးရနှစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပုံဖော်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ဤအစီရင်ခံစာပါ “အစိုးရ”သည် ခေါင်းစဉ် အကြောင်းအရာအပေါ်လိုက်ပြီး တစ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် နှစ်ဖွဲ့လုံးကို ညွှန်းဆိုခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်ကို နားလည်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

“အာဏာပိုင်များ” နှင့် “ရဲ”။ ။ ရဲများနှင့် အာဏာပိုင်များ၏ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အမိန့်ပေး ညွှန်ကြားမှု တည်ဆောက်ပုံများအပြင် ဆုံးဖြတ်ချက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများမှာ အများအားဖြင့် ရှင်းလင်းတိကျမှု မရှိပါ။ (အာဏာပိုင်များဆိုသည်မှာ အစိုးရ ဒေသန္တရ အစိုးရ၊ ရွေးကောက်ခံနှင့် ရွေးကောက်ခံ မဟုတ်သော တာဝန်ရှိသူများ အပါအဝင် ဆုံးဖြတ်ချက် ချပိုင်ခွင့်ရှိသူများ ပါဝင်သော ကျယ်ပြန့်သည့် အမျိုးမျိုးသော ရာထူးရှိသူများကို ဆိုလိုသည်။) သို့သော် ဤအစီရင်ခံစာသည် အာဏာပိုင်များနှင့် ပိုမိုကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သက်ဆိုင်သင့်သော်လည်း ရဲနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တာဝန်များ ရှိသည့် အခါမျိုး ရှိကောင်းရှိနိုင်သည်။ တကယ်တမ်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှုပ်ထွေးပြီး လျှို့ဝှက်ချက်များသော လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းတွင် ပါဝင်နေသူများမှာ ရဲများဖြစ်သည်။ အစီရင်ခံစာသည် ရဲဟု သုံးနှုန်းသည့်အခါလည်း ရှိကောင်းရှိနိုင်သည်။

FEM’s methodology included asking technical and often complex questions which in many cases required building the human rights awareness and analytical capacity of the participant so that they were capable of providing an informed and reliable answer. In several cases, targeted individuals decided not to participate due to perceived repercussions on their lives particularly relating to employment.

Report structure

This report is formed of three sections: introduction, findings, and conclusion. The findings have been broken down into findings relevant to before the protest took place, during the protest, and following the protest. This has enabled a better understanding of the notification system, the authorities’ management of protests, and any court processes afterwards. Recommendations are included in the executive summary.

Definitions

“Government”: Myanmar’s Constitution puts several government functions, including the police, under the authority of the military, rather than under the authority of elected civilian representatives. In effect, this creates two parallel governments. References to the “government” in this report should be understood to include one or both parties depending on the context.

“Authorities” and “police”: The command structures and decision-making policies and processes of the police and the authorities are often unclear (the authorities meaning the broader spectrum of decision-makers including government, local government, elected and unelected officials). The choice of which of these terms to use is based on the best information available. However, there may be occasions where the report places responsibility with the police when it should be with the authorities more broadly. There may also be occasions where the report uses “police” whereas those involved are actually from other parts of Myanmar’s complex and secretive security apparatus.

ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်

Right to protest

“လူတိုင်းသည် လွတ်လပ်စွာထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့်လွတ်လပ်သော သဘောထားအမြင်များ ရှုမြင်နိုင်ခွင့် ရှိသည်။ ဤအခွင့်အရေးတွင်လူတိုင်းသည် အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားမရှိ စေဘဲ လွတ်လပ်သော သဘောထား အမြင်များထားရှိနိုင်ပြီး၊ သတင်းအချက်အလက်များနှင့် သဘောထား အမြင်များအား မည်သည့်မီဒီယာကိုမဆို အသုံးပြုကာ၊ နယ်စည်းမခြားဘဲ ရှာဖွေခွင့်၊ ရယူခွင့်၊ လက်ဆင့်ကမ်း ဖြန့်ချိခွင့်တို့လည်း ပါဝင် ပေးသည်။”

- လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း၏ပုဒ်မ (၁၉)

“လူတိုင်း ငြိမ်းချမ်းသောနည်းဖြင့် လွတ်လပ်စွာစုဝေးခွင့် နှင့် အသင်းဖွဲ့စည်းခွင့် ရှိသည်။” - အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း ၏ အပိုဒ် ၂၀(၁)

“Everyone has the right to freedom of opinion and expression; this right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.”

- Article 19, UDHR

“Everyone has the right to freedom of peaceful assembly and association.”

- Article 20(1), UDHR

ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်သည် ဒီမိုကရေစီအတွက် အလွန်အရေးပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရွေးကောက်ပွဲများကဲ့သို့သော အခြားသော ပူးပေါင်းပါဝင်မှုရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များထက် ပိုမို တိုက်ရိုက်ကျပြီး အချိန်လျင်မြန်စွာ ပြည်သူလူထု ဘဝနှင့် ထိစပ်နိုင်ခွင့် ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ လျစ်လျူရှုမိလျှင် ပိုကြီးမားသော ပြဿနာရပ်များအဖြစ် ကြီးထွားလာကာ ဖြေရှင်းရန် ပိုမိုခက်ခဲစေနိုင်သော ပြည်သူလူထု၏ မကျေနပ်မှုများကို ပြင်ဆင်တည့်မတ်ပေးနိုင်သော “ကြိုတင်ကာကွယ်လျော့ချရေး စနစ်များ” အဖြစ် အစိုးရအတွက်လည်း အကျိုးကျေးဇူးများသည်မှာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတကာ ဥပဒေသည် သီးသန့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို မရည်ညွှန်းပါ။ ထိုအစား ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်သည် ပင်မ လူ့အခွင့်အရေး နှစ်ခုဖြစ်သော လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ရေးသားပြောဆိုခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်၊ အသင်းအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခွင့် တို့ ပေါင်းစည်းမှုမှ တစ်ဆင့် ဆင်းသက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်နှင့် သက်ဆိုင်သော အခြားလူ့အခွင့်အရေးများတွင် သပိတ်မှောက်ခွင့်နှင့် နိုင်ငံရေးရာများနှင့် ယှဉ်ကျေးမှု လောကတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခွင့်တို့ ပါဝင်သည်။

နိုင်ငံတကာဥပဒေအရ နိုင်ငံအစိုးရများ အားလုံးသည် အဆိုပါ အခွင့်အရေးများ အားလုံးကို လေးစားရန်၊ ကာကွယ်ရန် နှင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရန် တာဝန်ရှိသည်။ “လေးစားရန်” ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံအစိုးရများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း သို့မဟုတ် ဝင်ရောက်ဟန့်တားခြင်းတို့ကို ရှောင်ရှားရမည်။ “ကာကွယ်ရန်” ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံအစိုးရများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို အကာအကွယ် ပေးရမည်။ “ဖြည့်ဆည်းပေးရန်” ဆိုသည်မှာ နိုင်ငံအစိုးရများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို အဆင်ပြေအောင် ကူညီပံ့ပိုးရန် အပြုသဘောဆောင်သော အရေးယူ လုပ်ဆောင်မှု ရှိရမည်။

ကုလသမဂ္ဂနှင့် အခြားသော နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများက နိုင်ငံအစိုးရများသည် ၎င်းတို့၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် မည်သည့်တို့ကို လုပ်ဆောင်သင့်ကြောင်း စံအမှတ်တစ်ရပ်ဖြင့် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများကို ချမှတ်ထားပါသည်။ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများမှာရှင်းလင်းသည်။

The right to protest is essential to democracy because it enables people to engage in public life in a way that is more direct and timelier than other participatory processes such as elections. Protests are also beneficial for governments as “early warning systems” enabling the correction of public grievances that could if ignored grow into larger issues more difficult to solve.⁵

International law does not refer to a specific right to protest. Instead the right to protest is derived from a combination of two main human rights: the right to freedom of expression and the right to freedom of assembly and association.⁶ Other human rights relevant to protest include the right to strike,⁷ and the rights to participate in political affairs⁸ and cultural life.⁹

International law places a responsibility upon all States to respect, protect, and fulfil these rights. “Respect” means States must refrain from interfering with or curtailing protests. “Protect” means States must protect protesters. “Fulfil” means States must take positive action to facilitate protests.

The UN and other international bodies have developed international standards to provide a benchmark for what States should do in order to fulfil their obligations. International standards are clear: protesters do not need permission, protests should always be allowed, and protests should only be stopped if there is significant violence or a real and immediate threat of significant violence.

ဆန္ဒပြသူများအနေဖြင့် ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရန်မလိုအပ်ချေ။ ဆန္ဒပြမှုများကို အမြဲခွင့်ပြုရမည်ဖြစ်ပြီး၊ သိသာထင်ရှားသော အကြမ်းဖက်မှု သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုများ အမှန်တကယ်နှင့် ချက်ချင်းဖြစ်ပေါ်နိုင်ချေရှိသည့် ခြိမ်းခြောက်မှုများအတွက်သာ ဆန္ဒပြမှုများကို ရပ်တန့်သင့်သည်။ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများအရ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုကို အောက်ပါအတိုင်း အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်သည်-

- မည်သည့် ပရိတ်သတ်ကို မဆို ရည်ရွယ်ကာ မည်သည့်နေရာတွင် ဖြစ်စေ စီမံဆောင်ရွက်သော လူတစ်ဦးချင်းသော်လည်းကောင်း အများနှင့် စုပေါင်း၍သော်လည်းကောင်း လုပ်ဆောင်မှုများ
- ခေါင်းဆောင်များနှင့် စုဝေးလုပ်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် ခေါင်းဆောင်များ မပါဘဲ ချက်ချင်း စုဝေးလုပ်ဆောင်မှု၊ ယင်းတွင် ရှင်းလင်းသော ပုံစံ သို့မဟုတ် အချိန်ကာလ မပါဘဲ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ ပါဝင်သည်။
- ထိုင်လျက် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခြင်း၊ ရွေ့လျားကာ (စီတန်းလှည့်လည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခြင်းများ) သို့မဟုတ် ဂန္ထီ၏ အာဏာဖိဆန်ရေး တိုက်ပွဲ (သစ္စဂြဟ) ကဲ့သို့သော ပိုမို ရှုပ်ထွေးသည့် လုပ်ဆောင်မှုများ ပါဝင်သည်။ ပိုမို ရှုပ်ထွေးသော ခေတ်သစ် လုပ်ဆောင်မှုများဖြစ်သည့် ဝက်ဆိုက်၊ လူမှုကွန်ရက်၊ အင်တာနက်များမှ တစ်ဆင့် နည်းပညာသုံးကာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ (flash mobs, virtual sit-ins) များလည်း ပါဝင်နိုင်သည်။
- နှုတ်ထွက်စကားလုံးများ၊ နဖူးစည်း စာတမ်းများ၊ လက်ကမ်း စာစောင်များ သို့မဟုတ် ပြဿနာရပ်များ သို့မဟုတ် အမှုကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်ပြီး အခြားသော ဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်မှုများ ပါဝင်သည်။
- လူ့အချို့ကို ဒေါသထွက်နိုင်စေခြင်း သို့မဟုတ် တုန်လှုပ်သွားစေခြင်း သို့မဟုတ် လူ့အချို့ကို ယာယီ အနှောင့်အယှက်ပေးခြင်း၊ မနာခံခြင်း သို့မဟုတ် မပူးပေါင်း မပါဝင်ခြင်း
- အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်းက “ငြိမ်းချမ်းသော စုဝေးခြင်း” ဟု ဆိုသည်။ သို့သော် “ငြိမ်းချမ်းသော” ဟူသော စကားရပ်သည် အများအားဖြင့် အဓိပ္ပါယ် မရှင်းလင်းဘဲ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများတွင် ဟစ်ကြွေးခြင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှု ပါဝင်သောကြောင့် ယင်းကို အကြမ်းဖက်ခြင်းဟု သတ်မှတ်ထားပြီး ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများသည် အထူးသဖြင့် နယ်မြေနှစ်ခုတွင်ရှိသော နိုင်ငံအစိုးရများ၏ တာဝန်ယူမှုများနှင့် သက်ဆိုင်သည်။ ပထမတစ်ခုသည် လွတ်လပ်စွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းအရ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ၎င်းတို့ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုလုပ်ရာတွင် ပြဿနာရပ်၊ အကြောင်းရင်း၊ ပုံစံ၊ အပြုအမူ နှင့် တည်နေရာကို ရွေးချယ်နိုင်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လက်တွေ့တွင် ဖြစ်စေ၊ ဥပဒေအရဖြစ်စေ ခွင့်ပြုမိန့် မလိုအပ်ပါ။ အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်း စနစ်မှန်သမျှသည် လွယ်ကူရိုးရှင်းပြီး သဘောဆန္ဒအလျောက် ဖြစ်ရမည်။

ဒုတိယတစ်ခုမှာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို သင့်လျော်စွာ စီမံခန့်ခွဲခြင်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများအရ နိုင်ငံအစိုးရများ၏ အခြေခံ တာဝန်မှာ အဆင်ပြေအောင် ကူညီပံ့ပိုးရန် ဖြစ်ပြီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ထိန်းချုပ်ရန် မဟုတ်ဟု ဆိုသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ရဲအင်အားသုံး ဖြေရှင်းနည်းမှန်သမျှသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ဖြစ်သင့်ပြီး လိုအပ်မှ

International standards define protest as:

- Both individual or collective acts conducted anywhere and targeting any audience.
- Organised with leaders, or spontaneous without leaders. This includes protests without any clear form or duration.
- Involving stationary (sit-ins), moving (processions), or more complex acts such as Gandhi’s “civil disobedience” campaign. They can also be more contemporary acts such as “flash mobs” and “virtual sit-ins”.
- Containing verbal words, banners, pamphlets, or other forms of communication on any issue or cause.
- Potentially shocking or annoying to some people, or temporarily disturbing, disruptive, or obstructive to some people.
- Non-violent. The UDHR says “peaceful assembly” but this has since been defined as non-violent because the term “peaceful” is fairly vague and protests involve shouting and physical action.

International standards are particularly concerned with States’ responsibilities in two areas. The first is the freedom to protest. International standards stipulate that protesters can choose the issue, cause, form, manner, and location of their protests, and they do not need permission in law or in practice to do so. Any notification system must be simple and voluntary.

The second is the proper management of protests. International standards say that the State’s primary responsibility is to facilitate – not control – protests. Any policing of protests should be based in law, and be necessary and proportionate.¹⁰ Dispersal orders should be exceptional, only made when there is an imminent threat of violence, and never justified by non-conformity to notification requirements. If there are isolated acts of violence, the State’s responsibility is to disperse the individual not the group, and any use of force should be only of last resort.

“Isolated acts of violence committed by others in the course of a protest do not deprive peaceful individuals of their rights to freedom of peaceful assembly, of expression and of association.”
- UN HRC Resolution 38/11

လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် အချိုးသင့်တင့်မှုတရား ခြိမ်းခြောက်မှု ရှိရမည်။ လူ့အခွင့်အရေးများသည် ချွင်းချက်အနေဖြင့်သာ ရှိရမည်ဖြစ်ပြီး အကြမ်းဖက်မှုကို ရုတ်ချည်း ခြောက်လှန့်လာသည့်အခါမှသာ သုံးရမည်။ အသိပေးအကြောင်းကြားမှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များကို မလုပ်ဆောင်ရုံဖြင့် ဘယ်တော့မှ မဆုံးဖြတ်ရ။ အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ အဖြစ်အပျက်များ ရှိလာလျှင် နိုင်ငံအစိုးရများ၏ တာဝန်မှာ တစ်ဦးချင်းစီကို ခွဲထုတ်ရန်ဖြစ်ပြီး လူ့အုပ်စုကို ခွဲထုတ်ရန် မဟုတ်ပါ။ အင်အားသုံးဖြေရှင်းမှုသည် နောက်ဆုံးအနေအဖြစ် မတတ်သာသည့် အခါမျိုးမှသာ ဆောင်ရွက်ရမည်။

“ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု တစ်ခု လုပ်ဆောင်ရာတွင် အခြားသူများက ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှုသက်သက် အပြုအမူများသည် တစ်ယောက်ချင်းစီ၏ ငြိမ်းချမ်းသောနည်းဖြင့် လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်၊ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုရေးသားခွင့်နှင့် အသင်းဖွဲ့စည်းခွင့်ဆိုင်ရာ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများကို တားဆီးပိုင်ခွင့် မရှိ။”
- ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ ဆုံးဖြတ်ချက်အမှတ် ၃၈/၁၁

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လွတ်လပ်စွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်

မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားလုံးသည် လွတ်လပ်စွာဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ခွင့်ပြုသော လူ့အခွင့်အရေးများကို ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ရန် ကတိကဝတ်ရှိပါသည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူ့အခွင့်အရေးကြေညာစာတမ်း စတင်စဉ်ကပင် ပါဝင်ခဲ့သည် အတွက် အဆိုပါ လူ့အခွင့်အရေးများကို ကတိကဝတ်ထားရှိထားပြီး ဖြစ်သည်။

လွတ်လပ်စွာဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၆ နှင့် ၃၅၄ အရ ကာကွယ်ပေးထားပါသည်။ ပုဒ်မ ၆ တွင် “လွတ်လပ်ခြင်း” ကို ညွှန်းဆိုထားသည်။ ယင်းသည် “လူ့အခွင့်အရေး”ဆိုင်ရာ အယူအဆကို ပိုမိုထင်ပေါ်လာစေသည့် သမိုင်းဝင် အခြေခံ အယူအဆ တစ်ခု ဖြစ်၍ လူတိုင်းရရှိခွင့်ရှိသော လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးလွတ်လပ်ခွင့်များပါဝင်ပြီး နက်နဲသော ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ မူလအစ အတွေးအခေါ်များတွင် ပါသည့် အယူအဆတစ်ခု ဖြစ်သည်။

“နိုင်ငံတော်သည်- (င) နိုင်ငံတော်၌ တရားမျှတခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှခြင်းတည်းဟူသော လောကပါလတရားများပိုမိုထွန်းကားရေး အစဉ်တစိုက်ဦးတည်သည်”
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ၏ ပုဒ်မ ၆ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေများ၊ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များသည် လွတ်လပ်ခွင့်ကို ပံ့ပိုးပေးရမည် ဖြစ်သောကြောင့် လွတ်လပ်ခြင်းသည် နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံမူတစ်ခုအနေအဖြစ် ပါဝင်မှုသည် အရေးကြီးသည်။ မဟုတ်ခဲ့သော် ၎င်းတို့သည် အခြေခံဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီလာနိုင်ပါ။ ဒီမိုကရေစီဝါဒတွင် တရားရုံး၏ ဖြစ်တည်မှုတွင် နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေများ၊ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များသည် အခြေခံဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီသည်များကို စစ်ဆေးရန် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ပါဝင်ပါသည်။ ဥပမာ-

Right to protest in Myanmar

All UN Member States including Myanmar have committed to uphold the human rights that the right to protest derives from. Myanmar in particular is committed to these rights because it was involved in the creation of the Universal Declaration of Human Rights.

The right to protest is protected in the Myanmar Constitution under Articles 6 and 354. Article 6 references "liberty", a concept with profound global political origins consisting of the social, political, and economic freedoms to which everyone is entitled - the historical basis for the more recent concept of "human rights".¹¹

“The Union’s consistent objectives are: (e) enhancing the eternal principles of justice, liberty and equality in the Union.”
- Article 6 of the Myanmar Constitution

Including liberty as a basic principle of the State is important because it means that all Myanmar’s laws, policies, and actions must enhance freedom. If they do not, then they are "unconstitutional". In a democracy, courts exist partly to check whether the State’s laws, policies, and actions are unconstitutional. For example, if a law violates the right to freedom of expression, a judge should declare it unconstitutional on the basis that it contradicts the constitutional principle of liberty.

ဥပဒေတစ်ခုသည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ရေးသားပြောဆိုခွင့်ကို ချိုးဖောက်ပါက တရားသူကြီးတစ်ဦးသည် ၎င်းကို အခြေခံဥပဒေပါ လွတ်လပ်ခြင်းကို ဆန့်ကျင်သည်ဟု ယူဆပြီး အခြေခံဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီဟု ကြေညာရပါမည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၄ သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် အထူး သက်ဆိုင်မှု ရှိသည်။ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၄ (က) သည် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်နှင့် ရေးသားထုတ်ဝေခွင့်ကို ခွင့်ပြုထားသည်။ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၅၄(ခ)သည် လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်နှင့် စီတန်းလှည့်လည်ခွင့်ကို ခွင့်ပြုထားသည်။ သို့ရာတွင် ၎င်းတို့နှစ်ခုလုံးကို ဝေဝါးစေသော ကိုးကားညွှန်းဆိုမှုများဖြစ်သော “လုံခြုံရေး”၊ “အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး”နှင့် “တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေး” များဖြင့် အားပျော့စေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ဆင့်ပွားဖြစ်နေသော၊ များသောအားဖြင့် ပဋိပက္ခဖြစ်နေသော ဥပဒေများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ်နှင့် နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၉ ကြားတွင် FEM က သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၂၂၉ ဦးကို တရားစွဲဆိုထားသော ပြစ်မှုများတွင် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ပုဒ်မပေါင်း ၁၆ မျိုးမျှ ပါဝင်နေပါသည်။ ၎င်းတို့ကို အောက်ပါဇယားအတိုင်း စာရင်းပြုစုထားပါသည်။

ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာစီတန်းလှည့်လည်ခွင့် ဥပဒေ

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အရပ်သားတစ်ပိုင်းအစိုးရသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပိုင်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးနိုင်ရန် အထူးဥပဒေတစ်ရပ်ကို ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခွင့်နှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ စီတန်းလှည့်လည်ခွင့် ဥပဒေ (ငြိမ်းစုစီဥပဒေ) ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ငြိမ်းစုစီဥပဒေသည် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် များစွာသော ဝေဖန်မှုများကြောင့် ပြင်ဆင်ခဲ့သော်လည်း ၎င်းသည် နိုင်ငံတကာ ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းများအတိုင်း ဖြစ်ရန် ပျက်ကွက်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့်-

- ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုကို အဆင်ပြေချောမွေ့အောင် ကူညီပေးရန်ထက် ထိန်းချုပ်ခြင်းကို ပိုမို ဦးစားပေးထားခြင်း
- ဆန္ဒပြသူများအပေါ်ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်နေစေခြင်းနှင့် ကြိုးနှိမ်နှစ်အတားအဆီးများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန် လိုအပ်နေခြင်း
- ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆန္ဒပြမှုများအား ဥပဒေနှင့် မညီသော စုဝေးမှု ဖြစ်အောင် ထိရောက်စွာ စီမံထားခြင်း
- ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု၏ အကြောင်းအရာနှင့် အပြုအမူတို့ကို အလွန်အမင်း ထိန်းချုပ်ထားပြီး၊ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအား ရာဇဝတ် ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်ထားခြင်း
- မသေချာသော၊ ဖြစ်နိုင်ချေနည်းသော အန္တရာယ် သက်ရောက်မှုများအပေါ်အခြေခံပြီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုအား ပိတ်ပင် လူစုခွဲရန် အင်အား အသုံးပြုနိုင်ခြင်းအပါအဝင် ရဲများအား တိကျရှင်းလင်းမှု မရှိသော လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာပေးထားခြင်း

Article 354 of the Myanmar Constitution is more specifically concerned with protest. Article 354(a) provides for the liberty to express and publish. Article 354(b) provides for the liberty to assemble and hold processions. However, both are weakened by vague references to "security", "national solidarity", and "tranquillity".

Myanmar’s protest laws

In Myanmar, protests are regulated by multiple and often conflicting laws. The charges laid down against the 229 protesters identified by FEM between October 2016 and November 2019 fell under 16 different criminal provisions. These are listed in the below table.

Peaceful Assembly and Peaceful Procession Law

In 2011, the quasi-civilian government adopted a special law to regulate protest: The Peaceful Assembly and Peaceful Procession Law (PAPP Law). Although the PAPP Law was amended in 2016 following significant criticism, it still fails to conform to international democratic standards. In particular it:

- Prioritises control over rather than facilitation of protests.
- Requires protesters to overcome burdensome and bureaucratic hurdles.
- Effectively makes spontaneous protests unlawful.
- Overly restricts the content and conduct of protests, criminalising protesters.
- Gives the police vague powers – including the use of force – to stop protests based on ambiguous and merely potential risks.

80% of the charges laid down against the 229 protesters identified by FEM between October 2016 and November 2019 fell under the PAPP Law.

အောက်တိုဘာ ၂၀၁၆ နှင့် နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၉ ကြား FEM က သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခဲ့သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၂၂၉ ဦးကို တရားစွဲဆိုထားသော အမှုများထဲမှ ၈၀% သည် ငြိမ်းစုစီ ဥပဒေနှင့် ဖြစ်ပါသည်။

ရာဇသတ်ကြီး

ငြိမ်းစုစီဥပဒေသည် ၎င်းအပိုင် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါသော အထူးဥပဒေတစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း တရားစွဲဆိုမှုများစွာသည် အခြားသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့် ဖြစ်နေတတ်သည်။ ရာဇသတ်ကြီးကို ဒုတိယအများဆုံး သုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

ပုဒ်မ ၁၄၁-၁၄၃ သည် ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော စုဝေးမှုတွင် ပါဝင်ခြင်းကို အဓိပ္ပာယ်ဝေဝေးဝါး ဖွင့်ဆိုထားသည့်အပြင် တရားဝင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများပင်လျှင် ပါဝင်နေနိုင်ပြီး (ထောင် ၆ လထိ ချမှတ်နိုင်သော) ပြစ်မှု အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ပုဒ်မ ၁၄၄၊ ၁၄၆၊ ၁၄၇ နှင့် ၁၄၉ သည် အကြမ်းဖက်သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး ပါဝင်သူများအားလုံးကို ရာဇဝတ်မှုမြောက်သော အပြုအမူလုပ်သည်ဖြစ်စေ မလုပ်သည်ဖြစ်စေ (ထောင် ၂ နှစ်ချနိုင်သော) ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ပုဒ်မ ၁၄၅ နှင့် ၁၅၁ သည် လူစွဲခွဲရန်ငြင်းဆန်ပါက (ထောင် ၂ နှစ်ချနိုင်သော) ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ပုဒ်မ ၁၄၄ နှင့် ၁၄၈ သည် လက်နက်ကိုင်ဆောင်မှုကို (ထောင် ၃ နှစ်ချနိုင်သော) ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ပုဒ်မ ၁၅၀၊ ၁၅၇ နှင့် ၁၅၈ သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ဌားရမ်းခဲ့လျှင် (ထောင် ၆ လ ချနိုင်သော) ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ပုဒ်မ ၁၅၂ သည် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ဦးစီးကို နှောင့်ယှက်ပါက ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ပုဒ်မ ၁၅၃ နှင့် ၁၅၃ (က) သည် ရုန်းရင်းဆန်ခတ်ဖြစ်အောင် လှုံ့ဆော်မှုကို (ထောင် ၆ လ ချနိုင်သော) ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။ ပုဒ်မ ၁၅၄ နှင့် ၁၅၆ သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ခွင့်ပြုသော မြေပိုင်ရှင်များကို ရာဇဝတ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသည်။

ရာဇသတ်ကြီးတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများအတွက် တိုက်ရိုက်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ပါဝင်သော်လည်း ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို တရားစွဲဆိုရာတွင် များသောအားဖြင့် တစ်ဆင့်ခံပြဋ္ဌာန်းချက်များကို သုံးကာ စွဲဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ (အောက်ဇယားတွင် ကြည့်ပါ။)

ဒေသအလိုက်စည်းမျဉ်းများ

မြို့နယ်၊ ဒေသများတွင် နိုင်ငံတော်တည်ငြိမ်ရေးနှင့်သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်း၊ အမိန့်များဖြင့် ဆန္ဒပြမှုများကို ထိန်းချုပ်လေ့ရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အများပြည်သူသွားရေးလာရေးကို ဆန္ဒပြမှုများက အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည်၊ အများပြည်သူကို စိတ်ငြိုငြင်စေသည်၊ လုံခြုံရေးနှင့် ပတ်သတ်၍ စိုးရိမ်မှုများကို မြင့်တက်စေသည် ဟူသည့် အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ ၁၄ မြို့နယ်အနက် ၁၁ မြို့နယ်တွင် ဆန္ဒပြမှုများကို မပြုလုပ်ရန် အစိုးရမှတားမြစ်ပိတ်ပင်ခဲ့သည်။ ယင်းကဲ့သို့သော အလုံးစုံလွှမ်းခြုံပိတ်ပင်မှုကို အကြောင်းပြချက်မပေးဘဲ ရံဖန်ရံခါပြုလုပ်သော်လည်း ယနေ့အချိန်ထိ ယင်းအလုံးစုံလွှမ်းခြုံပိတ်ပင်မှုကို အသုံးပြုနေဆဲဖြစ်သည်။

Penal Code

Although the PAPP Law is a specialised law with its own criminal provisions, many prosecutions use other criminal laws instead. The Penal Code is the second most commonly used.

Articles 141-143 criminalise participating in an unlawful assembly (up to 6 months imprisonment), which is defined broadly and could include legitimate protest activities. Articles 144, 146, 147, and 149 criminalise violent protests and place collective culpability on any participant regardless of whether they conducted a criminal act (2 years). Articles 145 and 151 criminalise refusal to disperse (2 years). Articles 144 and 148 criminalise carrying a weapon (3 years). Articles 150, 157, and 158 criminalise hiring protesters (6 months). Article 152 criminalises disturbing public officials. Articles 153 and 153a criminalise incitement to riot (6 months). Articles 154 to 156 criminalise land owners for permitting protests.

Although the Penal Code contains many direct provisions on protest, it is mostly the indirect provisions which are used to charge protesters (see the table below).

Local regulations

Public order regulations are used to regulate protests at the local level. For example, in 2017 the government banned all protests in 11 of Yangon's 14 townships on the grounds that they interrupt commuter traffic, cause a nuisance to the public, and raise safety concerns. The blanket ban remains today although it is arbitrarily applied.

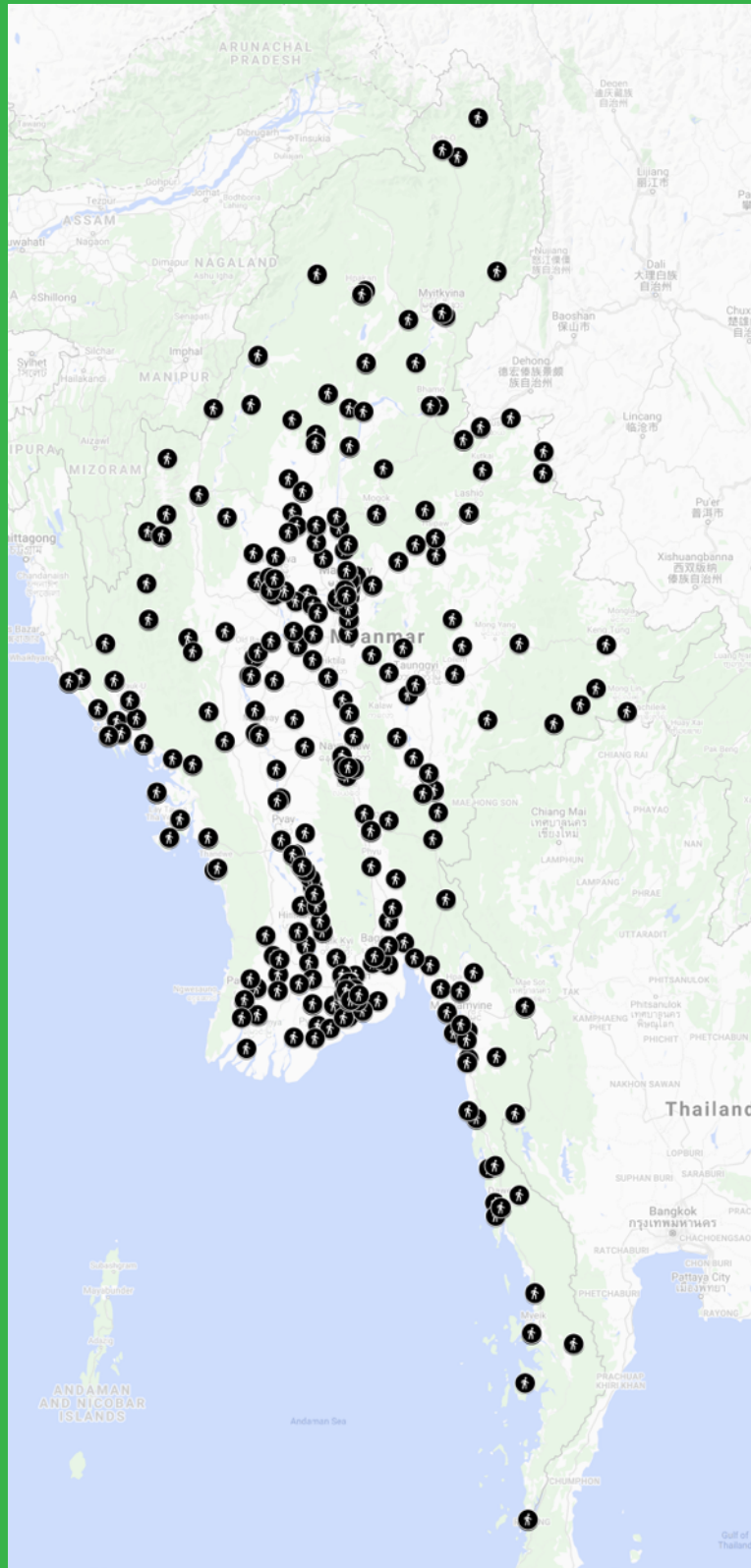
မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို တရားစွဲဆိုရာတွင် အသုံးပြုနေသော ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မများ

Criminal laws used against protesters in Myanmar

ဥပဒေ Law	ပုဒ်မ	ဖော်ပြချက် Description	အရေးယူမှု Sanction	
ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ရာဇဝတ်ကြီး Penal Code	၁၁၄	ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အားပေးကူညီမှု Abetment	ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 7 years imprisonment + fine.	
	၁၁၄	ပြစ်မှုကျူးလွန်ရာတွင် အားပေးကူညီမှု Abetment	ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 7 years imprisonment + fine.	
	၃၃၃	ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်ဖြင့် တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်နေသော ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သူကို တာဝန်ဝတ္တရားဆောင်ရွက်ခြင်းမှ တားဆီးရန် မိမိအလိုအလျောက် အပြင်းအထန် နာကျင်စေမှု။ Voluntarily causing hurt to deter a public servant from his duty	ထောင်ဒဏ် ၁၀ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 10 years imprisonment plus a fine.	
	၃၅၃	ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းဖြစ်သူ တာဝန်ဝတ္တရားထမ်းဆောင်နေခြင်းကို အနှောင့်အယှက်ပြု ဟန့်တားရန် ယင်းဝန်ထမ်းအား ဖော်ကားခြင်း သို့မဟုတ် ရာဇဝတ်မှုကျူးလွန်ခြင်း။ Assault or criminal force to deter a public servant from discharge of his duty	ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 2 years imprisonment plus a fine.	
	၄၁၉	တပါးသူအယောင်ဆောင်၍ လိမ်လည် ခြင်းအတွက် ပြစ်ဒဏ်။ Punishment for cheating by impersonation	ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 3 years imprisonment + fine.	
	၄၂၀	ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းတခုခု လွှဲပြောင်းရာတွင် လိမ်လည်ခြင်း အပါအဝင် အခြားလိမ်လည်မှုနှင့် မရိုးသားမှု။ Cheating and dishonesty inducing delivery of a property	ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 7 years imprisonment plus a fine.	
	၄၂၇	အကျိုးပျက်ဆီးမှုကို ကျူးလွန်ခြင်းအားဖြင့် သူတပါးပျက်ဆီးထိခိုက်နှစ်နာမှုကို ဖြစ်စေခြင်း။ Mischief causing damage	ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 2 years imprisonment plus a fine.	
	၄၃၅	ထိခိုက်နှစ်နာစေရန်အကြံဖြင့် မီး သို့မဟုတ် အခြားပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပစ္စည်းတမျိုးမျိုးအား အသုံးပြု၍ အကျိုးပျက်စီးစေခြင်း။ Mischief by fire or explosive substance with intent to cause damage	ထောင်ဒဏ် ၇ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 7 years imprisonment plus a fine.	
	၄၄၇	ရာဇဝတ်မကင်းသော ကျော်နင်းမှုကိုကျူးလွန် ခြင်း။ Punishment for criminal trespass	ထောင်ဒဏ်(၃)လအထိနှင့် ငွေဒဏ် Up to 3 mnths imprisonment + fine.	
	၄၆၈	လိမ်လည်ရန်အလို့ငှာ လိမ်လည်အတုပြုထားသော စာတမ်းအမှတ်အသားကို သုံးစွဲစေရန် အကြံဖြင့် လိမ်လည်အတုပြုမှုကို ကျူးလွန်ခြင်း။ Forgery of purpose of cheating	ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 3 years imprisonment + fine.	
	၄၇၁	လိမ်လည်အတုပြုထားသော စာတမ်းအမှတ်အသားကို အစစ်အမှန်အနေနှင့် အသုံးပြု ခြင်း။ Using as genuine a forged document	ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 3 years imprisonment plus a fine.	
	၅၀၅ ဗ 505(b)	အများပြည်သူ အကြည်ညိုပျက်စေမှု Statements conducing to public mischief	ထောင်ဒဏ် ၂ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 2 years imprisonment + fine.	
	နိုင်ငံသားများ၏ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုင်ရာ လွတ်လပ်မှု နှင့် လုံခြုံမှုကို ကာကွယ် ပေးရေးဥပဒေ Privacy Law	၁၀	တစ်ဦးချင်းစီ၏ ပုဂ္ဂလိကလုံခြုံရေးအား ချိုးဖောက်ခြင်း၊ အသရေဖျက်ခြင်း၊ ခိုးယူခြင်း၊ သို့မဟုတ် ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ပျက်စီးစေခြင်း။ Invasion of privacy, defamation, stealing or destroying property	ထောင်ဒဏ် ၃ နှစ်အထိ နှင့်ငွေဒဏ် Up to 3 years imprisonment plus a fine.
	ရပ်ကွက်သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ် ပေးရေးဥပဒေ Ward and Village Tract Administration Law	၂၁ 21	ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း နေထိုင်သူသည် အခမ်းအနားများ၊ အများပြည်သူ ဖျော်ဖြေသည့်ပွဲများ၊ ပြပွဲများ၊ ပြိုင်ပွဲများ၊ ရိုးရာဓလေ့အရ ပြုလုပ်သည့်ပွဲများကို ကျင်းပလိုပါက သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူထံ အသိပေးတင်ပြ ခွင့်ပြုချက်တောင်းခံရခြင်း။ Obtaining a permit for holding ceremonies, public entertainment, exhibitions, tournaments and traditional festivals	ထောင်ဒဏ်(၆)လအထိနှင့် ငွေဒဏ် Up to 6 months imprisonment plus a fine.

၂၀၁၀ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော ဆန္ဒပြပွဲများ၏ နယ်မြေဒေသပြမြေပုံ

Geo-tagged map of protests since 2010¹²

မြန်မာနိုင်ငံတွင်

ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ နှစ်စဉ် ထောင်နှင့် ချီပြီး ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလ ကြားတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ မီဒီယာများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု ၄၅၀ အနက်မှ အနည်းငယ်ကိုသာ သတင်းပေါ် တင်ခဲ့ပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ ဇယားသည် အောက်ပါတို့ကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြ ပေးထားပါသည်။

FEM သည် အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ်နှင့် နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၉ ကြားတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ကျင့်သုံးသောကြောင့် တရားဆွဲဆိုခံရသူ လူ ၂၉၉ ဦးကို သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ခဲ့သည်။ ၎င်း ၂၉၉ ဦးသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများနှင့် ယခုသုတေသနတွင် ပါဝင်ရန်ရွေးချယ်ခံခဲ့သူများသည် နောက်ကြောင်းအမျိုးမျိုးနှင့် အတွေ့အကြုံအမျိုးမျိုး ကြုံခဲ့ကြပါသည်။ အောက်ဖော်ပြပါ ဇယားတွင် ၎င်းတို့ကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြထားပါသည်။

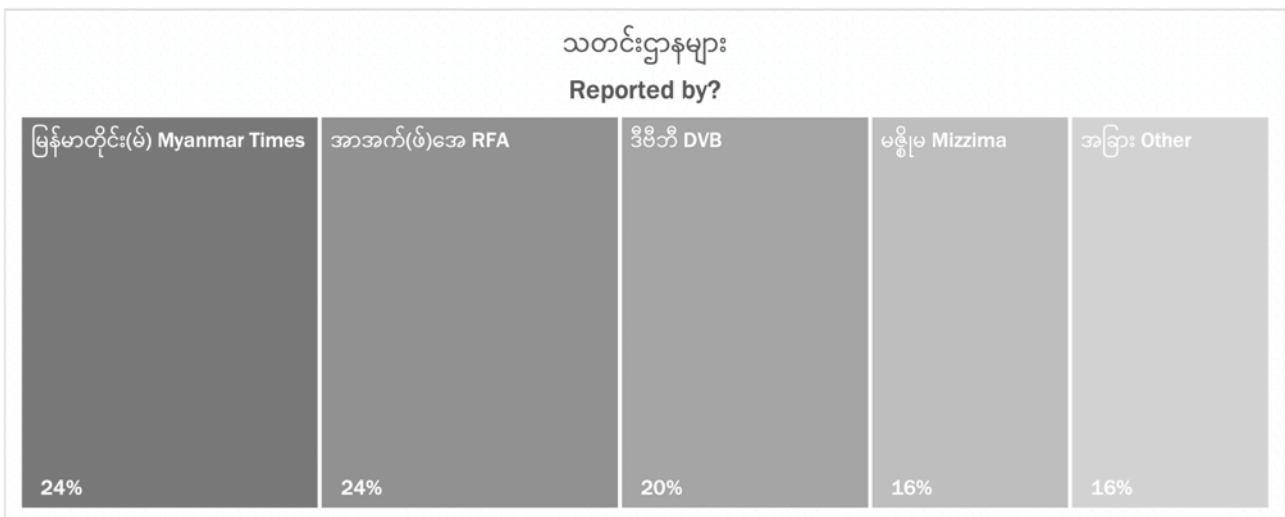
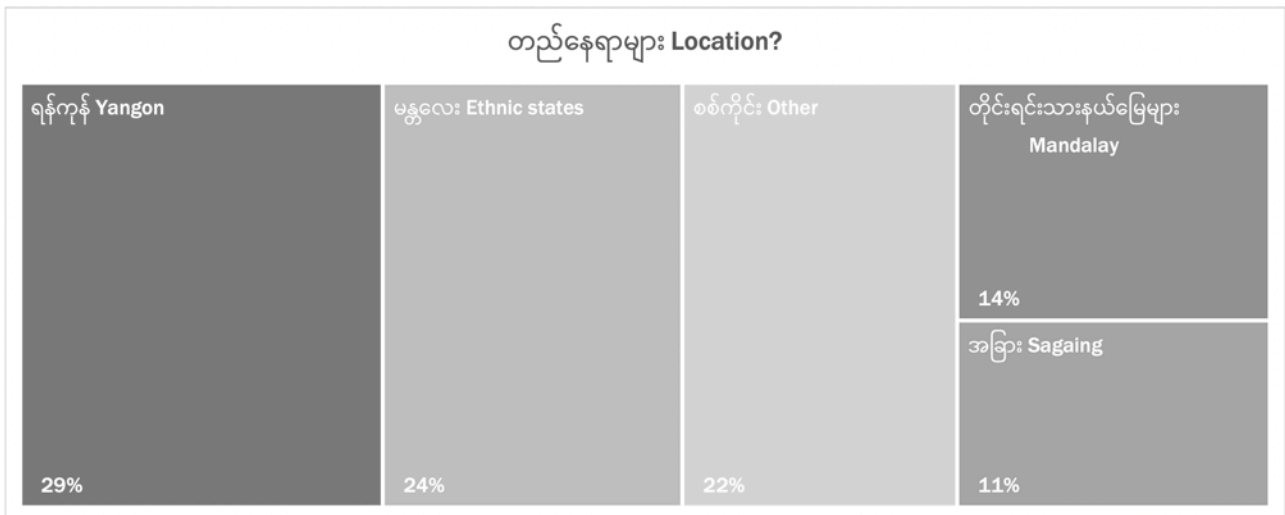
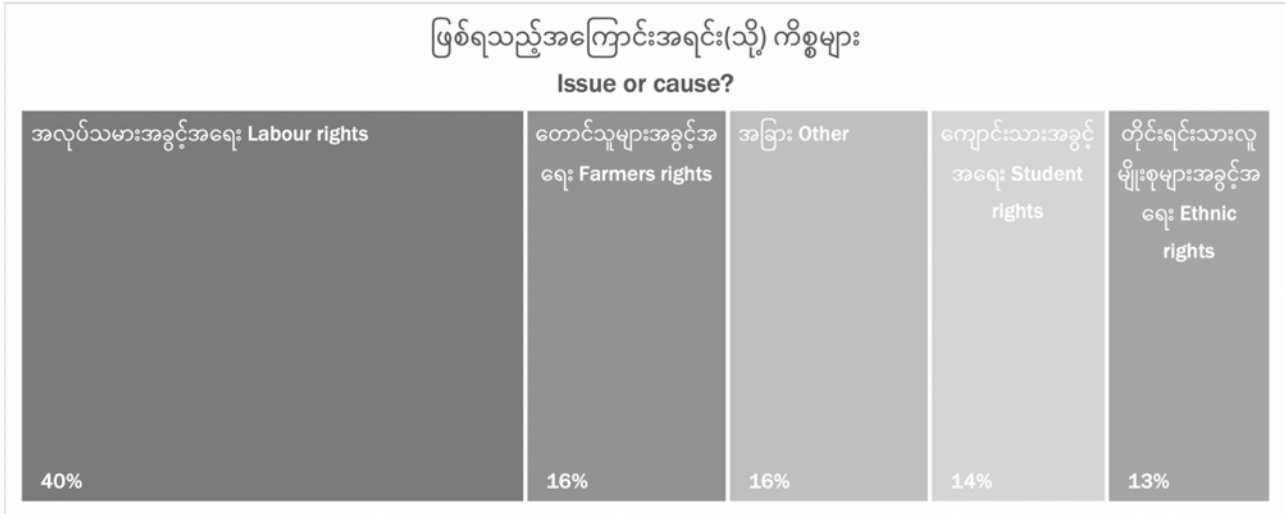
Protests in Myanmar

There are thousands of protests happening across Myanmar every year. Between January 2019 and January 2020, the Myanmar media reported on just a small proportion of them, 450 protests. The following table summarises them.

FEM identified 229 individual protesters who had been charged between October 2016 and November 2019 for exercising their right to protest.¹³ The 229 protesters and those chosen to participate in this research reflected a range of backgrounds and experiences.¹⁴ The following table summarises them.

၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်
အထွေထွေသော
ဆန္ဒပြပွဲများကိန်းဂဏန်းပြဇယားများ

General protest statistics in
2019¹⁵

ဖဲ(မ်)သုတေသနတွင်ပါဝင်သော
ဆန္ဒပြပွဲများကြောင့် တရားစွဲဆိုခံရသော
တစ်ဦးချင်းစီအလိုက် ကိန်းဂဏန်းများ

**Statistics on the individuals
charged for protesting, and
participating in FEM research**

ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုမတိုင်ခင် ပြဿနာများ

Pre-protest issues

လူထုသည် အာဏာပိုင်များ အရေးယူဆောင်ရွက်မှု ပျက်ကွက်သောကြောင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော် ကြသည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ၎င်းတို့ အာဏာပိုင်နှင့် စကားပြောဆိုခွင့် ရရန် ကြိုးစားခဲ့သည့်တိုင် မရရှိသည့်အခါမှ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုကို ပြုလုပ်ကြသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုသည် ၎င်းတို့၏ ပထမဆုံး ရွေးချယ်စရာလမ်းမဟုတ်ပါ။ သို့သော် အာဏာပိုင်များက နားထောင်ရန် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မကျေနပ်ချက်/တိုင်တန်းချက်/နှစ်နာချက်ကို လုပ်ဆောင်ဖြေရှင်းပေးရန် ပျက်ကွက်သောအချိန်မှ ရွေးစရာမရှိသောအခြေအနေ၏ ရလဒ်များသာဖြစ်သည်။

၆၂% သော ဆန္ဒပြသူများသည် အာဏာပိုင်များနှင့် စကားပြောဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ (အစိုးရနှင့် လုပ်ငန်းအာဏာပိုင်များ နှစ်မျိုးစလုံး ပါဝင်သည်) ၎င်းတို့အထဲတွင် ၁၁% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် အာဏာပိုင်များက နားထောင်ခြင်း သို့မဟုတ် တုံ့ပြန်ခြင်းမလုပ်ဟု ပြောကြပြီး ၅၁% သည် အာဏာပိုင်များက နားထောင်သော်လည်း ဘာမှမလုပ်ပါဟု ဖြေဆိုထားကြသည်။ ဤဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုအများစုသည် အနည်းဆုံးနှစ်ရက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ကျန် ၃၈% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် အာဏာပိုင်များနှင့် လုံးဝစကားပြောဆိုခြင်း မလုပ်ခဲ့ဘဲ အလွန်စိတ်ဆိုးလာသောကြောင့်နှင့် အာဏာပိုင်များ၊ မီဒီယာများနှင့် လူထုကို သိစေချင်သောကြောင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ရန် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါဆန္ဒပြမှုအများအပြားသည် ချက်ချင်း ရုတ်တရက် ပြုခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။

People protest because authorities fail to act

The majority of people protest after their attempts to talk with the authorities have failed. Protest is not their first choice of action, but is the result of frustration at the authorities' failure to listen or act on their grievances.

62% of protesters had already spoken with the authorities previously. (This includes both government and business authorities.) Of those, 11% of protesters said that the authorities neither listened nor responded, and the other 51% said that the authorities listened but did nothing. Most of these protests were planned at least two days in advance.

The remaining 38% of protesters had not previously spoken with the authorities and chose to protest simply because they were very upset and wanted the authorities, as well as the media and their community, to know. Many of these protests were spontaneous.

ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုမတိုင်မီ ၎င်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး အာဏာပိုင်များနှင့် စကားပြောဆိုခဲ့သလား။

Did you speak with the authorities about the issue before protesting?

<p>ပြောခဲ့သည် Yes ...</p> <p>... နားထောင်ခဲ့သော်လည်း ဘာမှ မလုပ်ပေးခဲ့ပါ။ They listened but did nothing 51%</p>	<p>... နားလည်းမထောင်ခဲ့၊ လုပ်လဲမလုပ်ပေးခဲ့ပါ။ They did not listen or respond 11%</p>	<p>စကားမပြောဖြစ်ခဲ့ဘူး။ အရမ်းစိတ်မကောင်းဖြစ်ရလို့ ချက်ချင်းလုပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ No - we were upset and It was a spontaneous protest 38%</p>
--	--	--

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ဥပဒေကို မသိနားမလည်ကြပါ။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အများစုသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်းများကို ဥပဒေကြောင်းအတိုင်း လိုက်နာရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် ထိုအကြောင်းအရာကို နည်းနည်းသာ သိရှိပြီး ဥပဒေ၏ အားနည်းချက်ကြောင့် အများအားဖြင့် ထိုသို့ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အတားအဆီး ဖြစ်နေသည်။

၈၄% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုသာ သိကြပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျန် ၄၈% ၏ တစ်ဝက်ထက်နည်းသောသူများသည် ရာဇသတ်ကြီးတွင် ပါသော ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအကြောင်းကို မသိကြချေ။

၉၁% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် အစိုးရ၏ တရားဥပဒေကို နားလည်ခဲ့ပြီး လိုက်နာရန် ရည်ရွယ်ခဲ့ပါသည်။ ၄၃% သည် ရုတ်တရက်ဆန္ဒပြရသည်ဖြစ်သောကြောင့် ဥပဒေအတိုင်း မလိုက်နာနိုင်ခဲ့ကြပါ။ (ငြိမ်းစုစီဥပဒေသည် ရုတ်တရက်ဆန္ဒပြခြင်းကို တရားမဝင် သတ်မှတ်ထားသည်။) သို့မဟုတ် (၁-၂ ရက်) ကြိုတင်ကာ အာဏာပိုင်များကို ခွင့်တောင်းရန် အချိန်မလုံလောက်သောကြောင့် မလိုက်နာနိုင်ခဲ့ကြပါ။ ၇% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲ စီမံသူများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ရာတွင် အာဏာပိုင်များကို အသိပေးအကြောင်းကြားရမည်ကို လုံးဝမသိပါဟု ဖြေဆိုထားကြသည်။

၉% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေကို သိပါသည် သို့သော် တစ်ချို့အစိတ်အပိုင်းများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြောကြားခွင့် အခွင့်အရေးကို ချိုးဖောက်သောကြောင့် မလိုက်နာခဲ့ပါဟု ဆိုကြသည်။

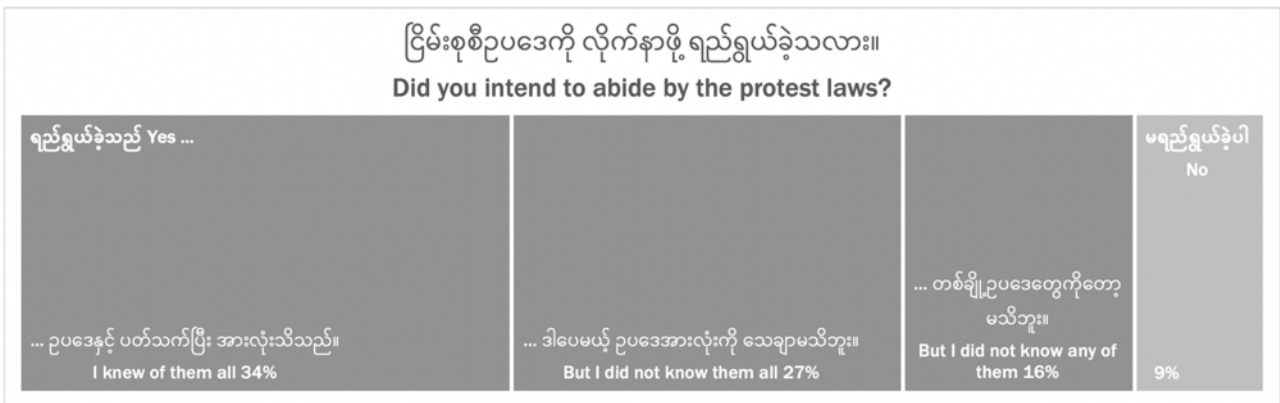
Protesters unaware of the law

Most protesters intend to abide by the legal framework regulating protest but have limited awareness of it and are often prevented from doing so because of the law's defects.

84% of protesters were aware of some part of Myanmar's legal framework. However, less than half were aware of there being criminal provisions under the Penal Code (48%).

91% of protesters intended to abide by Myanmar's legal framework, provided that they knew what it was. 43% of protesters were unable to abide by the law either because their protests were spontaneous (and the PAPP Law effectively makes spontaneous protests unlawful) or because there was not enough time to notify the authorities in advance (1-2 days). A sizeable 7% of protest organisers were not at all aware of the need to notify the authorities when holding a protest.

Just 9% of protesters said that they were aware of Myanmar's legal framework but chose not to abide by certain parts of it because they regarded it as violating their right to protest.

ရဲများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများတွင် ခွင့်ပြုမိန့်လိုအပ်ဆဲဟု ထင်နေသေးသည်။

ငြိမ်းစုစီဥပဒေကို ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ပြင်ဆင်ခဲ့သော်လည်း ရဲများသည် အသိပေးအကြောင်းကြားစာကို ဆန္ဒပြရန် ခွင့်ပြုမိန့်တောင်းခံလွှာဟု သတ်မှတ်နေပါသေးသည်။

၇၂% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ရဲများက အသိပေးအကြောင်းကြားစာကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်ရန် ခွင့်ပြုမိန့်တောင်းခံလွှာဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်နေကြသည်။ ၂၈% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကသာ ရဲများသည် ပြင်ဆင်ထားသော ဥပဒေကို သိကြသည်ဟု ယုံကြည်ကြပြီး အသိပေးစာ၏ လုပ်ဆောင်ချက်ကို နားလည်ပါသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

♣ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများနှင့် ယှဉ်လျှင် ရိုင်းဖိုင်းမှု၊ ပရော်ဖက်ရှင်နယ် မဝီသော အပြုအမူများကို ပိုကြိုတွေ့နိုင်ချေများခဲ့ပါသည်။

“အာဏာပိုင်တွေကို နောင်မှာလည်း အကြောင်းကြားမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီဥပဒေကို မယုံကြည်ဘူး။ သူတို့ရဲ့ အားနည်းချက်တွေကို ပြန်ဝေဖန်ဖို့ ဒီအာဏာပိုင်တွေဆီက ခွင့်ပြုမိန့် ယူရမယ်ဆိုတာ အဓိပ္ပါယ်မရှိဘူး။”
- အမည်မဖော်လိုသူ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူတစ်ဦး

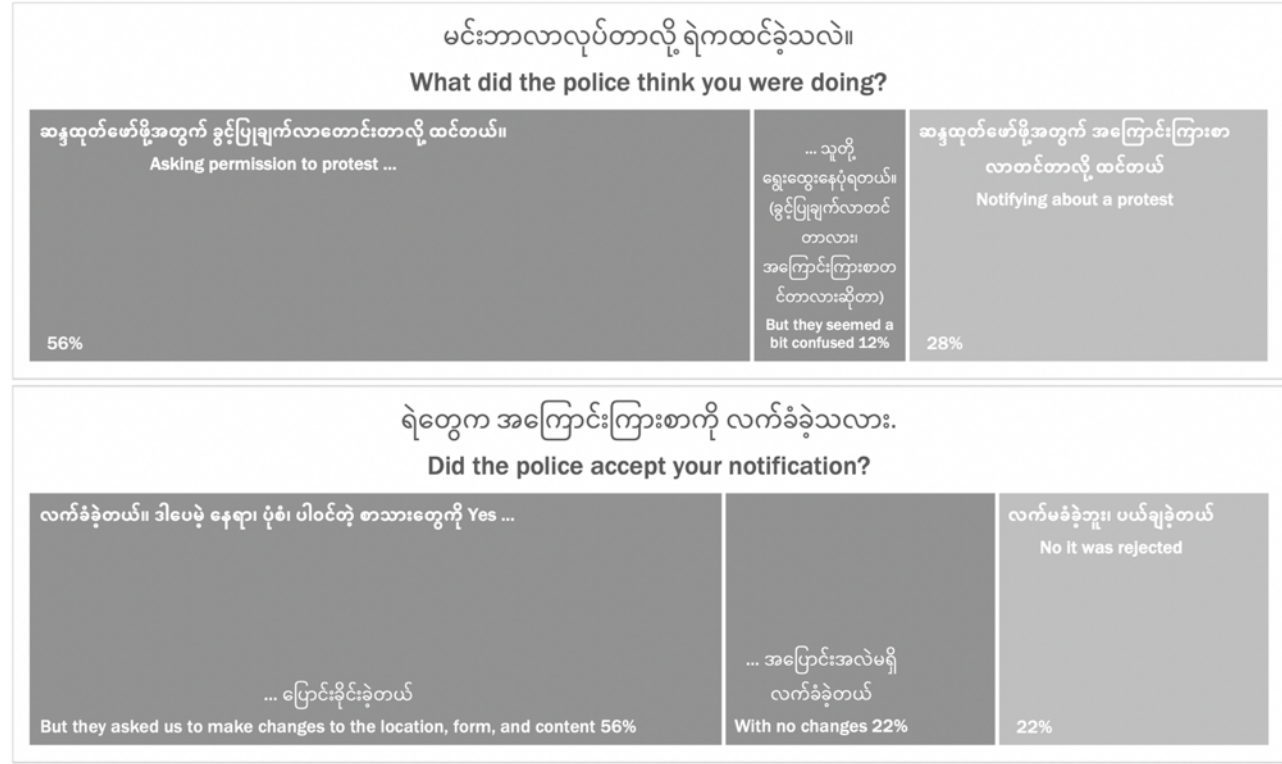
Police think protests still require permission

Although the PAPP Law was amended in 2016, most police still regard notification forms as an application for permission to protest.

72% of protesters believed that the police treated their notifications as applications for permission to protest. Just 28% of protesters believed that the police understood the amended law and the function of notification.

♣ Women protesters were more likely than men to have experienced rude and unprofessional behaviour when notifying the police.

“We will not inform the authorities in future. We don't trust the law. It is pointless to try to get permission from the authorities to criticise their own weaknesses.”
- Anonymous protester

ရဲများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မည့် အကြောင်းအရာများ၊ ပုံစံများ၊ နေရာများကို ထိန်းချုပ်ချင်နေသေးသည်။

ရဲများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူအများစုအပေါ်တွင် နိုင်ငံတကာ ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းများနှင့် သွေဖယ်ကာ၊ ၎င်းတို့ဆန္ဒထုတ်ဖော်မည့် အကြောင်းအရာများ၊ ပုံစံများနှင့် နေရာများကို ပြောင်းလဲရန် ဖိအားပေးခဲ့သည်။

၂၂% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ အသိပေးစာများကိုသာ ပေးပို့ပြီးနောက် လက်ခံခဲ့ပါသည်။

၅၆% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ၎င်းတို့၏ အသိပေးစာများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သို့မဟုတ် ငြင်းဆိုခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။ ၃၉% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ကြွေးကြော်သံ သို့မဟုတ် ဆန္ဒပြ ခေါင်းစည်းများ၊ ၃၉% သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ရာ နေရာ၊ ၂၂% သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မည့် ပုံစံကို ပြောင်းလဲရန် ရဲများ၏ တောင်းဆိုခြင်း ခံရသည်။ ၁၁% သည် ရဲများ၏ တောင်းဆိုမှုကို လက်ခံခဲ့ကြသည်။ ၆% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ရဲများ၏ တောင်းဆိုမှုများအားလုံးကို လက်မခံဘဲ အချို့ကိုသာ လက်ခံခဲ့ကြသည်။

♣ ရဲများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အမျိုးသမီးများကို အမျိုးသားများနှင့် ယှဉ်လျှင် ၎င်းတို့၏ အသိပေးစာများကို အပြောင်းအလဲလုပ်ရန် ပိုမိုတောင်းဆိုတတ်ကြသည်။

ညှိနှိုင်းပြီးနောက်တွင် ၁၁ % သော အသိပေးစာများသည် လုံးဝ အငြင်းခံရပြီးနောက် ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို လုံးဝကျင်းပခြင်းမပြုရန် တားမြစ်ခံခဲ့ရပါသည်။ အသိပေးစာများကို အငြင်းခံလိုက်ရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအားလုံးသည် မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ဆက်လက် ဆန္ဒပြခဲ့ကြသည်။

“ကျွန်တော့်ရဲ့ အသိပေးစာကို ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင်နာမည်ပါလို့ သူတို့ ငြင်းခဲ့ပါတယ်။”
- အမည်မဖော်လိုသူ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ

Police want to dictate protest content, form, and location

The police pressured the majority of protesters to change the content, form, and location of their protests, in violation of international democratic standards.

Just 22% of protesters' notifications were accepted upon submission.

56% of protesters were asked to amend their notifications or be rejected. The police asked: 39% to change their slogans or placards; 39% to change the location of their protest; and 22% to change the form of their protest. 11% of protesters agreed to the police's requests. 6% of protesters agreed to some of the police's requests but not all.

♣ The police were more likely to ask women protesters to change their notifications compared to men protesters.

Following negotiation, 11% of protesters' notifications were completely rejected and their protests therefore effectively banned from taking place at all. All of the protesters whose notifications were rejected continued anyway.

“They rejected my notification because it included the name of Senior General Min Aung Hlaing.”
- Anonymous protester

ဆန္ဒထုတ်ဖော်နေစဉ်ကာလ ပြဿနာများ

During protest issues

အာဏာပိုင်များသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို အဆင်ပြေအောင် ကူညီပံ့ပိုးမပေးဘဲ ဖျက်သိမ်းရန် ရည်ရွယ်သည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ကာကွယ်ရန်နှင့် အဆင်ပြေအောင် ကူညီပေးရန်ထက် အာဏာပိုင်များ၏ စီမံမှုက ညွှန်ပြနေသည်မှာ ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ခြောက်လှန့်ရန်၊ ဖျက်သိမ်းရန်နှင့် ဖြိုခွင်းရန် ရည်ရွယ်သည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၈၄% က ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို အဆင်ပြေအောင် ကူညီပေးသည့် အာဏာပိုင်များကို မတွေ့ရဟု ဆိုသည်။ ၃၈%သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ဆိုသည်မှာ အာဏာပိုင်များသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှု ကာလအတွင်းတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်း လုံးဝမလုပ်၊ သို့မဟုတ် ထိုသို့ ဆက်သွယ်လျှင်လည်း လူအုပ်ခွဲ ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ပတ်သက်ပြီး မမှန်ကန်သော၊ မတိကျသော သို့မဟုတ် မပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက်များကိုသာ ပေးသည်ဟု ဆိုသည်။ အာဏာပိုင်များသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ယဉ်ယဉ်ကျေးကျေး မဆက်ဆံသလို ပညာရှင် ဆန်စွာလည်း မပြုမူကြဟု ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၄၃ %က ထင်ကြသည်။ ယင်းမှာ အာဏာပိုင်များ၏ စီမံစည်းရုံးမှု အားနည်းသည်ဟု မဖော်ပြပေ။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၈၈%သည် အာဏာပိုင်များတွင် ရှင်းလင်းသော အမိန့်ပေး စနစ်ရှိပုံပေါ်သည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ကြသည်။

☞ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများတွင် အာဏာပိုင်များထံမှ ရိုင်းပြုပြီး ပညာရှင်မဆန်သော အပြုအမူကို အမျိုးသားများထက် အမျိုးသမီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ပိုမိုရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရဖွယ် ရှိခဲ့သည်။

အကြမ်းဖက်မှုကို ဖြေရှင်းရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် သုံးသည့် ပစ္စည်းများနှင့်တကွ ဝတ်စုံများဖြင့် ရဲများသည် ခြောက်လှန့်လျက် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများသို့ ရောက်လာခဲ့ကြသည်ဟု ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၆၃ %က ဆိုသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၇၇ %က ရဲများသည် လူအုပ်ခွဲရာတွင် သုံးသော ရာဘာကျည်ဘူးများ၊ တုတ်များ၊ ခမောက်များ၊ ဒိုင်းများ၊ သံချပ်ကာအင်္ကျီများနှင့် အကျဉ်းထောင်ကားများသယ်ဆောင်ကာ အကြမ်းဖက်သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများသို့ ရောက်လာခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၃၀ %က ရဲများသည် ၎င်းတို့မှန်းသိသာစေသည့် အမှတ်အသားများ မပါရှိခဲ့သလို ရဲမှန်းသိသာစေသော အရာများကို မဝတ်ကြဟု ဆိုသည်။

အကြမ်းဖက်မှုအပေါ် တန်ပြန်ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ သို့မဟုတ် တစ်စုံတစ်ယောက်ကို စုရုံးအကြမ်းဖက်၍ ခြိမ်းခြောက်ခဲ့ပုံပေါ်သောသူများကို တိုင်တန်းသည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၁၁ %သည် ရဲများက အကြမ်းဖက်မှုကို ဖြေရှင်းရန် အသင့်ရှိခဲ့သော်လည်း ၎င်းတို့သည် အကြမ်းဖက်သော

Authorities aim to shut down not facilitate protests

The authorities' conduct indicates that their aim is to intimidate, shut down, and disperse protests rather than to facilitate them and protect the right to protest.

84% of protesters saw no evidence of the authorities facilitating their protests. 38% of protesters said that the authorities did not communicate with the protesters at all during the protest, or if they did, only gave incorrect, inaccurate or incomplete information about their crowd control measures. 43% of protesters thought that the authorities were neither polite nor professional towards the protesters. This did not indicate the authorities' lack of organisation: 88% of protesters thought that the authorities seemed to have a clear command structure.

☞ Women protesters were more likely than men to have experienced rude and unprofessional behaviour from the authorities at protests.

63% of protesters said that the police arrived at the protests intimidatingly dressed and with equipment intended to deal with violence. 77% of protesters said that the police arrived at non-violent protests with batons, sticks, helmets, shields, body armour, and prison vehicles. 30% of protesters said the police failed to even identify themselves and did not wear any form of identification.

Although the police were ready to deal with violence, the 11% of protesters who reported violent counter-protesters or seemingly-organised violent and threatening individuals also said that the police did nothing to protect the non-violent protesters from the violence.

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို အကြမ်းဖက်ခံရခြင်းမှ အကာအကွယ်ပေးခြင်း မလုပ်ခဲ့ဟု လည်း ဆိုသည်။

ရဲများ၏ အစီအစဉ်နေရာချမှုများသည် လိုအပ်မှု မဟုတ်၊ အချိုးအစားမျှတသင့်လျော်မှု မရှိခဲ့။

ရဲများ၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုဆိုင်ရာ စီစဉ်နေရာချထားမှုများသည် မလိုအပ်သော ဆောင်ရွက်မှု၊ အချိုးမမျှ မသင့်တော်သော စီစဉ်မှု ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းစုစီဥပဒေအောက်၌ ဆန္ဒပြပွဲများကို ထိန်းချုပ်ရာတွင် ကိုးနှစ်အတွေ့အကြုံရှိနေပြီဖြစ်သော်လည်း ရဲများ၏ဆန္ဒပြပွဲထိန်းချုပ်မှုပုံစံသည် မလိုအပ်သော၊ အချိုးအစားမျှတမှုမရှိသော အခြေအနေများ ရှိနေဆဲဖြစ်သည့်အတွက် အခွန်ပေးနေသူ(ပြည်သူ)များသည် အပိုအဖိုးအခများ ပေးဆောင်နေရသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ အားလုံးက ရဲများသည် ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများတွင် စောင့်ကြပ်နေခဲ့ကြသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ တစ်ဦးသာ ရှိလျှင်တောင်မှ ရှိနေကြသည်ဟု ပြောကြသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၄၁%က ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲတွင် ရှိနေသည့်ရဲအရာရှိဦးရေသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများထက်ပိုများခြင်း (သို့မဟုတ်) ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူအရေအတွက်နှင့် ပမာဏ အတူတူရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ထင်ရှားသည့်အချက်အနေအဖြစ် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၅% ကဆိုသည်မှာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ တစ်ယောက်စီတိုင်းအနားတွင် ရဲအရာရှိ ၁၀ ယောက် ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။

ရဲဝတ်စုံဝတ်ဆင်ထားသော ရဲများရှိနေသည့်အပြင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၆၁%က အတိအကျဆိုသည်မှာ အဖြူဝတ် လုံခြုံရေး ဝန်ထမ်းများက ဆန္ဒပြသူများကြားတွင် ရှိနေခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ အဆိုပါ တာဝန်ရှိသူများသည် ဆန္ဒပြသူများကို စောင့်ကြည့်ရန် လာခြင်းလော၊ သို့မဟုတ် “ဆူပူအုံကြွမှုလုပ်ဆောင်သည့် ကြေးစားများ”လောဆိုသည်ကိုမူ မသဲကွဲပေ။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ တက်ရောက်ပါဝင်မှု ခန့်မှန်းချက်များသည် ယေဘုယျအားဖြင့် တိကျခဲ့ (အနည်းငယ် အကောင်းမြင်လွန်းခဲ့လျှင်) သော်လည်း ရဲများ၏ စီစဉ်နေရာချမှုများက ညံ့ဖျင်းသော ထောက်လှမ်း ခန့်မှန်းချက်များအဖြစ် သရုပ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ဥပမာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၁၀ဦး အောက်သာပါဝင်သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများ၏ ၇၅%တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူတစ်ဦးစီတိုင်း အတွက် ရဲအရာရှိ နှစ်ဦး ထက်ပို ရှိသည်။ သို့သော် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ လူ ၁၀၀၀ အထက်ပါဝင်သည့် ကြီးမားသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ၏ ၈၀%ကိုမူ ရဲအရာရှိ အနည်းငယ်ဖြင့်သာ ကင်းချထားခဲ့သည်။ အလွန်အကျွံကင်းချခြင်းအပြင် ရဲများသည် အနီးကပ်စောင့်ကြပ်ထောက်လှမ်းမှုကို အလွန်အကျွံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ပြစ်မှု ကျူးလွန်သည့် အပြုအမူ လုပ်ဆောင်ခြင်း မရှိဘဲ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများလုပ်နေစဉ်အတွင်းတွင်ပင် ဓာတ်ပုံများနှင့် ဗီဒီယိုများရိုက်ကာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများကို အနီးကပ် စောင့်ကြပ်ထောက်လှမ်းမှုကို ရဲအရာရှိများက လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ဟု ၇၃% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ထုတ်ဖော်ခဲ့သည်။

Police arrangements were unnecessary and disproportionate

The police's protest arrangements are unnecessary, disproportionate, and therefore extraordinarily expensive to the tax payer, despite nine years of experience regulating protests under the PAPP Law.

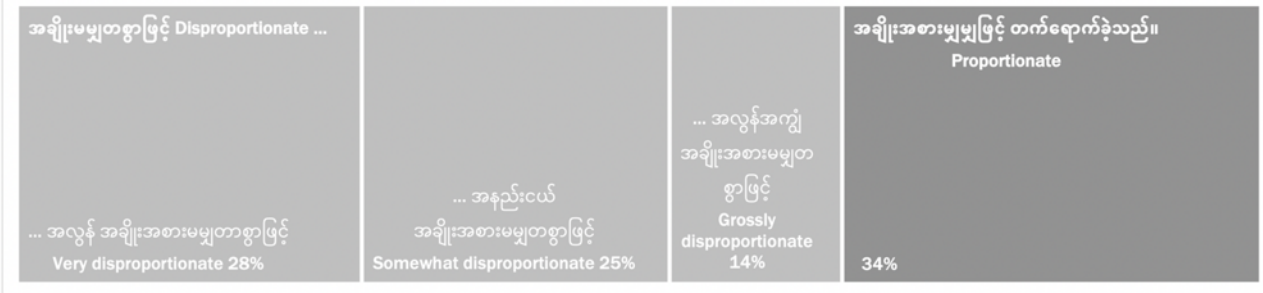
All protesters reported that the police attended their protests, even those that involved just a single protester. 41% of protesters said that there were the same number or more police officers present at their protest than protesters. A significantly high 5% of protesters said that there were 10 police officers present for every one protester.

In addition to the uniformed police presence, 61% of protesters were absolutely certain that plain-clothes security officials were among the protesters too. It was unclear whether these officials were there to monitor the protests or to act as “agent provocateurs”.

Although protesters' attendance predictions were generally accurate (if a little over-optimistic), the police's arrangements demonstrated poor intelligence estimations. For example, 75% of protests involving less than 10 protesters had more than two police officers for every one protester. 50% of protests involving 10-100 protesters had more police officers than protesters. At the opposite end, 80% of large protests involving more than 1,000 protesters were attended by few police officers.

In addition to over-attendance, the police also over-invested in surveillance. 73% of protesters identified police officers conducting surveillance of protests by taking photos and videos, including during protests without any conceivable likelihood of criminal action.

ရဲတွေက ဆန္ဒပြပွဲကို အချိုးညီမျှစွာ တက်ရောက်ခဲ့သလား။
 Did the police's attendance at the protest appear proportionate?

**ရဲအင်အားသုံး ဖြေရှင်းမှုသည်
 လိုအပ်သောအရာမဟုတ်၊ အချိုးမညီမျှ
 မသင့်လျော်သော လုပ်ဆောင်မှု ဖြစ်သည်။**

ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများအားလုံး နီးပါးသည် အကြမ်းဖက်မှု မပါသော်လည်း
 ရဲများသည် ဆန္ဒပြပွဲအားလုံး၏ တစ်ဝက်နီးပါးတွင် အင်အားသုံးခဲ့သည်။
 ဥပဒေနှင့် မလျော်ညီသော လူစုခွဲ ထိန်းချုပ်ခြင်း နည်းများကို အထင်အရှား
 သုံးခဲ့ကြောင်းကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကိုယ်တိုင် မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့
 ကြုံခဲ့ကြသည်။

၉၈ % သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများသည်
 အကြမ်းဖက်မှု လုံးဝမပါဝင်ခဲ့ဟု ဆိုခဲ့သည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ၏ ၂၀
 % သည် ရိုးရှင်းပြီး ငြိမ်သက်စွာ ထိုင်လျက် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခြင်း ဖြစ်သည်။
 ၅၉% သည် စိတ်ခံစားမှု အနည်းငယ်ပေးနိုင်သည့် သီချင်းဆိုခြင်းနှင့်
 ကြွေးကြော်ခြင်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သည်။ ၂၀ % သည် ပိုမို အားထည့်သည့်
 ဟစ်ကြွေးခြင်းများဖြင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ
 တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှက ပစ္စည်းများ ပစ်ပေါက်ခြင်းလုပ်ဆောင်သည်ကို
 မျက်မြင်မတွေ့ခဲ့ကြပေ။ တစ်စုံတစ်ခုကို ချိုးဖျက်ခြင်း သို့မဟုတ် အချို့ကို
 နှင်းချေခြင်းလုပ်ဆောင်သည်ကို ၂% ခန့်ကသာ မျက်မြင်တွေ့ခဲ့ကြသည်။

ထိုသို့ဖြစ်သော်လည်း ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို အင်အားပြင်းထန်သော
 လူစုခွဲထိန်းချုပ်ရေးနည်းများဖြင့် အချိုးမမျှစွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို
 ရဲများက အင်အားသုံး လူအုပ်ခွဲကြောင်း ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၄၀ % က
 မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ မသင့်လျော်သော ရိုင်းပြသည့်
 စကားအသုံးအနှုန်း သို့မဟုတ် အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုများကို
 သုံးခဲ့သည့် ရဲများကို မျက်မြင်သက်သေ ၅ % က မြင်တွေ့ခဲ့သည်။
 ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခြင်း (ဥပမာ ငြိမ်းချမ်းစွာ
 ဆန္ဒထုတ်ဖော်နေသူများကို ခိုင်းများသုံးကာ နှိမ်နင်းခြင်း) ကို အလွန်အကျွံ
 မလျော်ကန်စွာ သုံးသည့် ရဲများကို ၄၇ % က ကိုယ်တွေ့ မျက်မြင်
 ကြုံတွေ့ခဲ့သည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ဒဏ်ရာရစေရန် (ဥပမာ
 ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို တုတ်ဖြင့် တွေ့ရာလူ ရိုက်နှက်ခြင်း) တစ်
 တစ်ရပ်လှယ်လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ဥပဒေနှင့် မလျော်ကန်သည့်
 ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်သည့် ရဲများရှိကြောင်း ၄၇ % က
 မျက်မြင်ကြုံတွေ့ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။

**Police use of force was
 unnecessary and
 disproportionate**

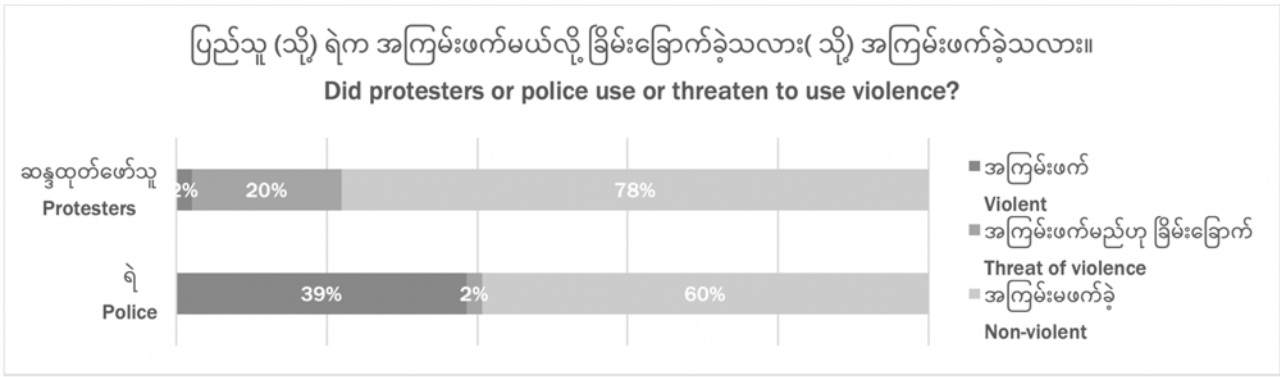
The police used force in almost half of all protests despite virtually all protests being non-violent. Protesters witnessed significant use of unlawful crowd control measures.

98% of protesters said that their protests were entirely non-violent. 20% of protests were simple and quiet sit-ins. 59% featured just light-hearted singing and shouting. 20% featured more forceful shouting. No protesters witnessed throwing of objects and just 2% witnessed some smashing or breaking of something.

Despite this, 40% of protesters witnessed the police using what the protester regarded as disproportionately forceful crowd control measures against protesters. 5% of witnesses saw the police using inappropriate verbal abuse or threats of violence. 47% witnessed the police using excessive and disproportionate physical abuse (for example, using shields against peaceful protesters). 47% witnessed the police allegedly using unlawful physical abuse in which police officers were allegedly intending to injure protesters (for example, beating random protesters with sticks).

Protesters witnessed the police use a comparatively narrow range of forceful crowd control measures. 57% of protesters who witnessed use of force said police officers used their hands or feet to punch, slap, or kick the protesters. 14% of protesters witnessed the police using batons and sticks. Two protesters witnessed the use of rubber bullets, although many saw the police carrying guns and readying live ammunition.¹⁶ 33% of protesters who witnessed the police using force believed that the force was used intentionally randomly without control or direction.

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ရဲများသည် အင်အားသုံး လူစုခွဲ ထိန်းချုပ်ခြင်း နည်းများထဲမှ နည်းအချို့ကို သုံးကြောင်း မျက်မြင်တွေ့ခဲ့သည်။ အင်အားသုံးခြင်းကို မျက်မြင် ကြုံတွေ့ခဲ့သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၅၇%က ရဲအရာရှိများသည် ၎င်းတို့ကို လက်ဖြင့် ရိုက်ခြင်း၊ ထိုးခြင်း၊ ခြေဖြင့်ကန်ကျောက်ခြင်း တို့ကို လုပ်ခဲ့ကြောင်း ဆိုသည်။ ၁၄%သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ရာဘာကျည်တောင့်များနှင့် တုတ်များကို သုံးသည့် ရဲများကို မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ အများအပြားက ရဲများသည် သေနတ်များကို ကိုင်ဆောင်ကာ လက်နက်ခဲယမ်းများကို အသင့်ပြင်ထားကြသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသော်လည်း ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ နှစ်ဦးက ကိုယ်တွေ့ကြုံတွေ့ရသည်မှာ ရာဘာကျည်တောင့်များကို အသုံးပြုမှုဟု ဆို၏။ ထိန်းချုပ်မှု သို့မဟုတ် ဦးတည်မှု မရှိဘဲ အင်အားသုံးမှုကို တမင်တကာ ကြိုသလို အသုံးပြုခဲ့သည်ဟု အင်အားသုံးလုပ်ဆောင်သော ရဲများကို မျက်မြင်ကြုံတွေ့ခဲ့သည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၃၃%က ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။

ရဲတွေက အင်အားသုံးဖြိုခွင်းခဲ့တယ်ဆိုရင် ဘယ်လိုအင်အားမျိုးကို သုံးခဲ့သလဲ။
If police used force, what level of force did they use?

<p>အင်အားအလွန်အကျွံသုံးမှု-ရဲတွေက ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်မှုဖြစ်အောင် မမျှတသည့် အင်အားသုံးမှု (ဥပမာ - ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ခိုင်းများအသုံးပြုပြီး ဖြိုခွင်းမှု)</p> <p>Excessive force - physical abuse where MSP were using disproportionate physical force (for example, using shields against peaceful protesters)</p> <p>18%</p>	<p>ဥပဒေနှင့်မညီသော အင်အားသုံးမှု- ရဲတွေက ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်မှုဖြစ်အောင် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ထိခိုက်အောင်လုပ်ခြင်း (ဥပမာ - ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူတွေကို တုတ်ခွံရိုက်တာ)</p> <p>Unlawful force - physical abuse where MSP were clearly intending to injure protesters (for example, beating random protesters with sticks)</p> <p>18%</p>	<p>မလျော်ကန်သော အင်အားသုံးမှု</p> <p>Inappropriate</p> <p>2%</p>
--	---	--

ရဲ နည်းဗျူဟာသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ထိခိုက်ဒဏ်ရာရစေသည် သို့သော် ဒဏ်ရာရသူများကို လျစ်လျူရှုသည်။

အင်အားသုံးကာ လူ့အုပ်ထိန်းချုပ်ခြင်း နည်းလမ်းများဖြင့် ရဲများက ရွေးချယ်အသုံးပြုမှုကြောင့် ဒဏ်ရာရမှုများ မြင့်မားစွာ ဖြစ်စေခဲ့သည်။ သို့သော် ရဲများသည် ဒဏ်ရာရသူများကို ထောက်ပံ့ကူညီရန် တာဝန်ပျက်ကွက်သည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၃၆%သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ရဲများက ဒဏ်ရာ အနာတရ ဖြစ်စေအောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ကြသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၂၄%က ရဲများသည် မဆိုစလောက်ပမာဏကိုသာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာဖြစ်စေခဲ့သည်ဟု မြင်တွေ့ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ၁၁%က မျက်မြင်ကြုံတွေ့သည်မှာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အများအပြားကို ရဲများက ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ဖြစ်စေသည်ဟု ဆို၏။ အမှုကိစ္စရပ်များ အားလုံးနီးပါးတွင် မျက်မြင်သက်သေများက စွပ်စွဲပြောဆိုသည်မှာ ရဲများသည် တမင်တကာ ဒဏ်ရာရအောင် လုပ်ပုံပေါ်ခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ (၉၄%)

မျက်မြင်သက်သေများ၏ ၃၁%က ရရှိသော ဒဏ်ရာများသည် ပြင်းထန်ပြီး ချက်ချင်းအမြန် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ဆေးကုသပေးမှုကို ခံယူရန် လိုအပ်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အဆိုပါ အမှုကိစ္စများ၏ ၇၃%တွင် ကျွမ်းကျင်သူများ၏ ဆေးကုသမှု မရရှိခဲ့ဟု ဆို၏။ အခြား ၂၇% တွင် ရဲများသည် ဒဏ်ရာရသူများကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ အကူအညီပေးမှု မရယူစေခဲ့ပါ။ ဒဏ်ရာရသူများကို ကူညီပေးသည့် ရဲများရှိသည်ဟု မည်သည့် မျက်မြင်သက်သေကမျှ မဖြေဆိုခဲ့ပါ။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၁၃% က စွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့သည်မှာ ရဲများသည် တကယ်တမ်းတွင် ဒဏ်ရာရသူများကို ဆေးကုသနိုင်ရေးအတွက် ဆေးခန်း သို့မဟုတ် ဆေးရုံသို့ သွားခွင့်ပြုရန် ငြင်းဆန်ခဲ့သည်ဟု ဆို၏။

Police tactics injure protesters but neglect the injured

The police's choice of forceful crowd control measures results in high levels of injuries, but the police fail in their duty to support the injured.

36% of protesters allegedly witnessed the police injuring protesters. 24% of protesters witnessed the police injuring just a few, but 11% witnessed the police injuring many protesters. In almost all cases, witnesses alleged that the police appeared to deliberately cause the injuries (94%).

31% of witnesses reported that the injuries were serious and required immediate professional medical assistance. However, in 73% of these cases there was no professional medical assistance available, and in the other 27% the police did not permit the injured to access any form of available assistance. No witnesses reported seeing the police helping the injured. 13% of protesters alleged that the police actually refused to allow the injured to go to a clinic or hospital for treatment.

ရဲများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများကို အကြောင်းရင်းမရှိဘဲ ပိတ်သိမ်းကာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ဖမ်းဆီးသည်။

ရဲများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ထိန်းသိမ်းရန် မကြာခဏ အင်အားသုံး လုပ်ဆောင်သည်။ အကြမ်းဖက်သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများကို ရပ်စဲရန်နှင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို လူစုခွဲရန် မကြာခဏ အင်အားသုံးကာ လုပ်ဆောင်သည်။ ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းအတွက် တိကျရှင်းလင်းသော အကြောင်းပြချက် သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းချက် မပေးပေ။

၅၇% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ရဲများသည် ၎င်းတို့ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲကို ပြီးဆုံးအောင် လုပ်ဆောင်ရန် ခွင့်မပြုခဲ့ကြဘဲ ရပ်နားရန်နှင့် လူစုခွဲရန် ပြောခဲ့ကြောင်း ဆို၏။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများ အားလုံးနီးပါးသည် အကြမ်းဖက်မှု မပါခဲ့ပါ။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၃၉% က အဆိုပါ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများကို လူစုခွဲရန် ရဲများက အင်အားသုံး လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း ဆို၏။ ၅၀% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက သူတို့သည် ရဲများထံမှ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို လူစုခွဲခြင်းနှင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲကို ရပ်တန့်ရန် ကြိုတင် သတိပေးချက် သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းသော အကြောင်းပြချက်ကို လုံးဝ မရရှိခဲ့ဟု ဆိုခဲ့သည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၄၈% က ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ထိန်းသိမ်းခံရ သို့မဟုတ် ဖမ်းဆီးခံရသည်ဟု ဖြေဆိုခဲ့သည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အများစုက တင်ပြခဲ့သည်မှာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အများအပြားသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ လုပ်နေချိန်အတွင်းတွင် ထိန်းသိမ်းခံရ သို့မဟုတ် ဖမ်းဆီးခံရသည်ဟု ဆိုကြသည် (၂၈%)။ ထိန်းသိမ်းခံရပြီး ဖမ်းဆီးခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးများကို ဖတ်ပြသည်ဟု ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများထဲမှ ၁၁% ကသာ ဆိုသည်။ ၈၄% က သူတို့သည် သူတို့၏ အခွင့်အရေးများကို မသိရှိဘဲ ရဲစခန်းသို့ တန်းပို့ခံခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။ ထိန်းသိမ်းခံရပြီး အဖမ်းခံရသူ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၂၂% က သူတို့ကို ဖြစ်စဉ်တစ်လျှောက်တွင် ဆိုးဝါးစွာ ဆက်ဆံခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့ကြသည်။ ထိုထဲမှ ၁၁% က နှုတ်အားဖြင့် ဖော်ကားပြောဆိုခံရပြီး ကျန် ၁၁% သည် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရ အကြမ်းဖက်မှုအချို့ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

Police arrest protesters and shut down protests without reason

The police often use force to detain protesters, shut down non-violent protests, and disperse protesters, without clear reason or justification for doing so.

57% of protesters said that the police did not allow them to complete their protest but instead were told to shut down and disperse. Almost all of the protests were non-violent. 39% of protesters said that the police used force to disperse the protesters. 50% of protesters said that they received absolutely no clear reason or warning prior to the police shutting down the protest and dispersing the protesters.

48% of protesters said that protesters were detained or arrested. A large minority of protesters reported that many protesters were detained or arrested during their protests (28%). Just 11% of protesters said that detained and arrested protesters were read their rights. Instead 84% said that they were taken straight to a police station without knowing their rights. 22% of detained and arrested protesters alleged that they were treated badly in the process, with 11% experiencing verbal abuse and 11% experiencing some form of physical abuse.

ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲက ဘယ်လိုအဆုံးသတ်ခဲ့သလဲ။
How did the protest end?

ကိုယ့်ဆန္ဒအလျောက် ရပ်လိုက်ကြတာ။ Voluntarily stopped 43%	လူစုခွဲခံခဲ့ရ Forced to disperse ... ... အကြောင်းပြချက်ပြောကြားခြင်းမရှိ Without being told why 20%	... အကြောင်းပြချက်ပြောပြီးနောက် After being told why 20%	လူစုခွဲဖို့ တောင်းဆိုခဲ့တယ်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူတွေက လိုက်လျောခဲ့တယ် Asked to disperse and voluntarily did so 17%
--	--	---	---

အချို့ ရဲများသည် သတင်းထောက်များကို ပစ်မှတ်ထားသည်။

သတင်းထောက်များသည် ဆန္ဒပြပွဲအများစုတွင် ရှိကြသည်။ သို့သော် "watchdog" ဟု တင်စားခေါ်ဝေါ်ကြသော ထိုသတင်းထောက်များသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ရဲများ၏ အကြမ်းဖက်မှုများတွင် ပစ်မှတ်များ ဖြစ်ကြရသည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအားလုံးနီးပါး(၉၃%)က တင်ပြခဲ့သည်မှာ သတင်းထောက်များသည် ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများတွင် ရှိနေခဲ့ကြသည်ဟု ဆိုသည်။ (၉၃%)။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက စွပ်စွဲပြောကြားခဲ့သည်မှာ ရဲအနည်းငယ်သည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် သတင်းထောက်မှန်း သိသိရက်နှင့် သတင်းထောက်များကို တမင် ပစ်မှတ်ထားကာ အင်အားသုံးခဲ့ပုံ ပေါ်သည်ဟု ဆို၏။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုဆိုင်ရာ ဓာတ်ပုံများနှင့် ဗီဒီယိုများကို ဖျက်ပစ်ရန် သတင်းထောက်များကို ရဲများက ဖိအားပေးခြင်း နှင့် သတင်းထောက်များကို ထိန်းသိမ်းခြင်းများ လုပ်ခဲ့ကြောင်း အချို့ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။

Some police target journalists

Journalists attend most protests but as public watchdogs are sometimes the targets of violence by police.

Almost all protesters reported that journalists attended their protests (93%). Protesters alleged that a minority of police sometimes appeared to target use of force against journalists despite knowing that they are journalists.

Some protesters witnessed the police detaining journalists and forcing them to delete captured photos and videos of the protests.

ဆန္ဒထုတ်ဖော်အပြီး ပြဿနာများ

Post-protest issues

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ဆန္ဒပြပြီးနောက် အနီးကပ် စောင့်ကြည့်ထောက်လှမ်းခံရသည်။

သိသိသာသာပင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အရေအတွက် အများအပြားက သူတို့သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြီးနောက်တွင် အာဏာပိုင်များ၏ အနီးကပ်စောင့်ကြည့်ထောက်လှမ်းမှု ခံရသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၆၂% က သူတို့သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြီးနောက်တွင် အနီးကပ်စောင့်ကြည့် ထောက်လှမ်းခံနေကြရသည်ဟု ယုံကြည်ဖွယ် အကြောင်းပြချက် ရှိခဲ့ကြသည်။ ၄၈% သည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြီးနောက်တွင် လမ်းပေါ်တွင် သူတို့ကို မည်သူမည်ဝါမှန်းမသိသော လူများ၏ စောင့်ကြည့်မှု သို့မဟုတ် နောက်ယောင်ခံလိုက်မှု ရှိကြောင်း ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ ၁၄% က သူတို့သည် ၄င်းတို့၏ ဖုန်းများ သို့မဟုတ် အွန်လိုင်းမှ တစ်ဆင့် နည်းပညာဖြင့် ထောက်လှမ်းမှု လုပ်ခဲ့သည့် လက္ခဏာများကို ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။

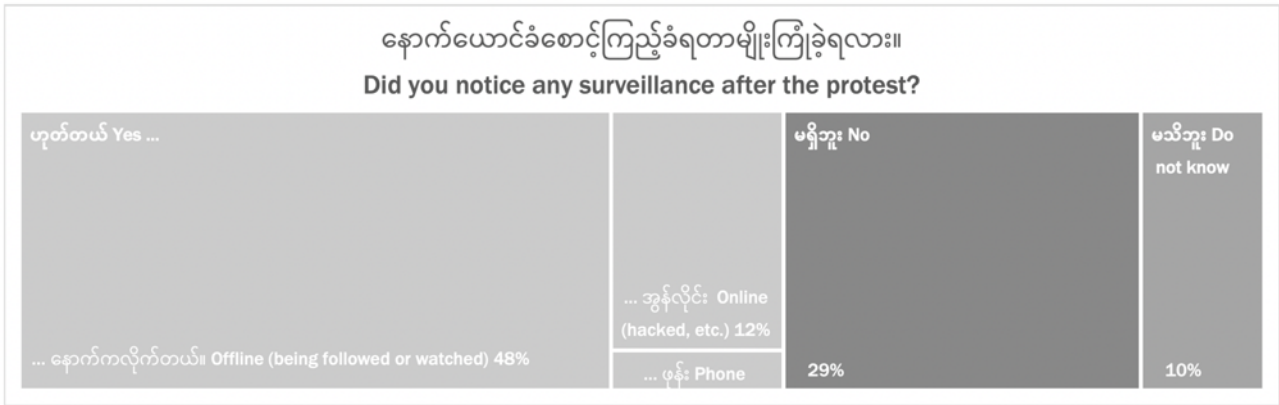
♣ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အမျိုးသမီးများသည် အွန်လိုင်းမှ စောင့်ကြည့် ထောက်လှမ်းခံရမှု လက္ခဏာများကို အမျိုးသားများထက် သုံးဆပိုကာ ကြုံတွေ့ခဲ့ဖွယ် ရှိခဲ့သည်။

Protesters face surveillance after protesting

A significantly high number of protesters believe that after protesting they are subject to surveillance by authorities.

62% of protesters had reason to believe that they had been placed under surveillance after protesting. 48% had identified unknown persons watching or following them in the street after the protest. 14% had identified signs that they were under electronic surveillance via their phones or online presence.

♣ Women protesters were three times more likely than men to have identified signs of online surveillance.

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများကို ကျင့်သုံးသည့်အတွက် တရားစွဲခံကြရသည်။

စွဲချက်အများစုမှာ မူလလူ့အခွင့်အရေးများဖြစ်သည့် လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ရေးသား ပြောဆိုခွင့်နှင့် လွတ်လပ်စွာ စုဝေးခွင့်ကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ဥပဒေဆိုင်ရာ လုပ်ပိုင်ခွင့် အဖြစ်ကျင့်သုံးမှုကို ပြစ်မှုအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့သည်။

၈၇% သော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ဒီမိုကရေစီဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများတွင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားသော လုပ်ရပ်များကို ပြုလုပ်ခဲ့သည့်အတွက် ပြစ်မှုအဖြစ် တရားစွဲခံခဲ့ရပြီး ဖမ်းစီးခံခဲ့ရသည်။ ၆၂% သော တရားခံများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲကို အာဏာပိုင်များအား ကြိုတင် အသိပေးခဲ့သောကြောင့် စွဲဆိုခံခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့၏ အသိပေးစာများကို အာဏာပိုင်များက ငြင်းပယ်ခဲ့ကြသည်။ ၁၅% သည် မူလ အသိပေးစာတွင် မပါဝင်သည့် အရာကို လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ပြောခြင်း သို့မဟုတ် ရေးသားခြင်းကြောင့် တရားစွဲခံခဲ့ရသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၅% က တပ်မတော်ကို စွပ်စွဲမှုများလုပ်ခြင်းကြောင့် တရားစွဲခံရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ ၅% က ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲ တစ်ခုတွင် ပါဝင်ဆင်နွှဲခြင်းကြောင့် ရိုးရှင်းလှစွာပင် ၎င်းတို့ တရားစွဲခံခဲ့ရသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။

“ကျွန်တော်/မက အသိပေးစာထဲမှာသုံးတဲ့ ခေါင်းစဉ်ကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲမှာ ခေါင်းစဉ်ပြောင်းလိုက်လို့ အဲ ပြစ်ချက်နဲ့ တရားစွဲ ခံရတာပါ။”
- အမည်မဖော်လိုသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ

“ကျွန်တော်/မက အာဏာပိုင်တွေ လိုလားတဲ့ ခေါင်းစဉ်ကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲမှာ ပြောင်းမသုံးပေးနိုင်ဘူးဆိုပြီး ငြင်းဆန်ခဲ့လို့ တရားစွဲခံရတာပါ။”
- အမည်မဖော်လိုသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ

Protesters charged for exercising democratic rights

Most charges laid against protesters criminalise the protesters' legitimate exercise of fundamental human rights to freedom of expression and freedom of assembly.

87% of protesters arrested and charged with a crime were charged for actions that as described were clearly within their democratic rights. 62% of defendants were charged for failing to notify the authorities prior to the protest, even if their notifications were rejected by the authorities. 15% were charged with doing, saying, or writing something that was not included in the original notification. 5% of protesters believed that they were charged for making allegations against the military. 5% believed that they were charged simply for participating in a protest.

“I was charged with a crime because we changed the title of the protest from the title we used in the notification.”
- Anonymous protester

“I was charged with a crime because we refused to change the title of the protest to the title that the authorities wanted.”
- Anonymous protester

ဘယ်လိုစွဲချက်မျိုးနှင့် တရားစွဲခဲ့သလဲ။ What is the allegation in the charge?			
အကြောင်းကြားမှု Failure to notify 62%	အကြောင်းကြားစာထဲ မပါတာ ပြောလို့ ရေးလို့ Doing, saying, of writing something that was not in notification 15%	အများပြည်သူအ နောက်အယှက်ဖြစ် စေလို့၊ လမ်းပိတ်စေ လို့ Public nuisance / blocking access 13%	ပါဝင်လို့ Simple participation 5% စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်လို့ Allegations against military 5%

စွဲချက်များမှာ ဥပဒေနှင့် မလျော်ညီသော အုပ်စုလိုက် အပြစ်ဒဏ်သင့်ခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်း

အခြေခံ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး မူများကို ဆန့်ကျင်ခြင်း နှင့် နိုင်ငံတကာဥပဒေကို ချိုးဖောက်ခြင်းကြောင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို စတင်စွဲဆိုသည့် စွဲချက်အများစုသည် အုပ်စုလိုက် ပြစ်ဒဏ်ထိုက်စေခြင်း၊ အသင်းအဖွဲ့ကို အပြစ်ပေးခြင်း နှင့် အုပ်စုလိုက် သိမ်းကျုံး ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေခဲ့သည်။

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၇၈ %က ၎င်းတို့စွဲဆိုခံရသော ပြစ်မှုများသည် မည်သည့်ဥပဒေဖြင့် စွဲဆိုမှန်းမသိကြဘဲ တရားစွဲဆိုခံရသည်ဟု ပြောဆိုကြသည်။ ၆၅% သော တရားစွဲဆိုခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ တရားစွဲဆိုခံရမှုများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သောအုပ်စုထဲတွင် ပါဝင်သောကြောင့် ရာဇဝတ်မှုများအဖြစ် စွဲဆိုခံရပြီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူတစ်ဦးချင်းစီကို အုပ်စုလိုက်အပြစ်ပေးခြင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် စွဲဆိုခံရသည်ဟု ဖြေဆိုကြသည်။ ကျန်သော ၁၃% သည် ၎င်းတို့အပေါ်၌ မည်သည့်ရာဇဝတ်မှုဖြင့် စွဲဆိုခံရမှန်း လုံးဝ မသိကြချေ။

❗ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားများထက် အုပ်စုလိုက်ပြစ်ဒဏ်ထိုက်ခြင်းကို အခြေခံသော စွဲဆိုချက်များကို ပိုမိုရင်ဆိုင်ရဖွယ်ရှိပြီး သီးခြား ရာဇဝတ်ဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများဖြင့် တစ်ဦးချင်းကို ပြစ်ဒဏ်သင့်စေသည့် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းများကို မကြုံရပါ။

Charges infer unlawful collective culpability

Most of the charges brought against protesters inferred collective culpability, guilt by association, and collective punishment, contradicting basic rule-of-law principles and potentially breaching international law.¹⁷

78% of protesters stated that the charges brought against them failed to stipulate any act that they were individually culpable for. 65% of charged protesters said that the charges merely stated the allegedly criminal acts that the protest group carried out, and allocated culpability to the individual protester because they were present. The remaining 13% of protesters said that their charges included no clear criminal act at all.

❗ Women protesters were more likely than men to face charges based on collective culpability and lacking any allegations of individual culpability for specific criminal acts.

မင်း တစ်ယောက်ထဲ ကျူးလွန်ခဲ့တာဆိုပြီး တရားစွဲခံရတာမျိုး ရှိလား။

Are the charges against you as an individual?

<p>မရှိဘူး No ...</p> <p>... ဆန္ဒပြသူတွေ ပြုလုပ်ခဲ့မှု အပြုအမူ၊ အပြောအဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စီစဉ်သူတစ်ယောက်အနေနဲ့ တရားစွဲခံခဲ့ရတယ်။</p> <p>Charges specified only what protest group did and said I was responsible organiser 65%</p>	<p>... မရှိဘူး၊ ဆန္ဒပြသူ အုပ်စုတွေ လုပ်ခဲ့တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးသာ စွဲခံရတာပဲ ရှိတယ်။</p> <p>Charges specified only what protest group did 13%</p>	<p>ရှိတယ်။ ငါတစ်ယောက်ထဲ လုပ်ခဲ့တာအတွက် တရားစွဲခံခဲ့ရတယ်</p> <p>Yes - the charges specified what I individually did 22%</p>
---	--	--

ရုံးချိန်း ဘယ်နှစ်ခုလောက် သွားခဲ့ရလဲ။

How many trial dates have you faced so far?

<p>၁ မှ ၁၀</p> <p>1-10 trial dates</p> <p>67%</p>	<p>၁၁ မှ ၃၀</p> <p>10-30 trial dates</p> <p>20%</p>	<p>၃၁ မှ ၅၀</p> <p>30-50 trial dates</p> <p>13%</p>
---	---	---

ရုံးတင်စစ်ဆေးခြင်းများသည် နှေးကွေးပြီး စရိတ်ကြီးမြင့်ကာ ၁၀၀% အပြစ်ဒဏ်ခံရနှုန်း ရှိခြင်း

ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ရုံးတင်စစ်ဆေးမှုများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် နှေးကွေးပြီး အများအားဖြင့် ကြန့်ကြာသည်။ စရိတ်စက ကြီးသည် (ထိရောက်မှုမရှိသော စနစ်ကို ရန်ပုံငွေထောက်ပံ့နေရသော အခွန်ပေးဆောင်သူများ အပါအဝင်)၊ ၁၀၀% အပြစ်ဒဏ်ခံရနှုန်း ရှိသည်။

ရေးသားနေချိန်တွင် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခံခဲ့ရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူတိုင်းသည် ပျမ်းမျှအားဖြင့် ရုံးချိန်း ၁၁ ကြိမ် ကျော်ကြာ စစ်ဆေးခံခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုထက်စောပြီး စွဲဆိုခံရမှုသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများမှာ ထိုကာလထက် ပိုမို ကြာမြင့်စွာပင် စစ်ဆေးခံခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ ၁၈% သည် ရုံးချိန်း ၂၀ ကျော်ကြာ ထိုင်ခဲ့ရပြီး ဖြစ်သည်။ ၁၀% သည် ၃၀ ကျော်ကြာ ထိုင်ခဲ့ရပြီး ၃% သည် ရုံးချိန်း ၄၀ ကျော် ကြာ စစ်ဆေးခံခဲ့ရသည်။ အချို့ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများက ဆိုသည်မှာ တရားလိုများနှင့် သက်သေများသည် ရုံးချိန်းလာရန် မကြာခဏဆိုသလို ပျက်ကွက်ခဲ့ကြပြီး ရုံးတင်စစ်ဆေးမှုများမှာလည်း အများအားဖြင့် အတော်ကြာကြာ နောင်နှေးပြီးမှ စတင်သည်ဟု ဆိုကြသည်။

တရားစွဲဆိုခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၄၄% က ရုံးတင်စစ်ဆေးမှုများသည် လွန်လွန်ကဲကဲ စရိတ်ကြီးမြင့်ပြီး အချိန်စား လွန်းသည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ ၃၀% က အဆိုပါ ရုံးတင် စစ်ဆေးမှုများကို ကိုင်တွယ်ပုံမှာ ညံ့ဖျင်းလှသည်ဟု ထင်မြင်ကြသည်။ ၉% က ယင်း စစ်ဆေးမှုများမှာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို စော်ကားရန်၊ ခြောက်လှန့်ရန် နှင့် ဒေါသထွက်စေရန် ရည်ရွယ်ကာ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ စွပ်စွဲခံရသည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၂၁% က ၎င်းတို့၏ ရုံးတင် စစ်ဆေးမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး အခြေအနေကို မသိနားမလည်ခြင်း (သို့) နောင် ဘာဖြစ်မည်ကို မသိခြင်းတို့ကြောင့် ဥပဒေရေးရာအရ မရေရာမှုနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်ဟု ဆိုသည်။

♣ ရုံးတင်စစ်ဆေးမှုများအတွင်း စရိတ်ကြီးမြင့်ခြင်းနှင့် အချိန်ပိုမို ကုန်ဆုံးခြင်းများကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အမျိုးသားများက အမျိုးသမီးများထက် ပိုကြုံတွေ့ရတတ်ပြီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို စော်ကားရန် ခြောက်လှန့်ရန်နှင့် ဒေါသထွက်စေရန် ရည်ရွယ်ကာ ရုံးတင်စစ်ဆေးသည်ဟု အမျိုးသားများက ပိုမို ထင်မြင်ခဲ့ဖူးရပါသည်။

ယခုရေးသားနေချိန်အထိ ပြီးခဲ့ပြီးသော ရုံးတင်စစ်ဆေးမှုများတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအားလုံးသည် အပြစ်ကျူးလွန်သည်ဟု ချမှတ်ခံခဲ့ရသည်။ အပြစ်မရှိဟူသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ မရှိ- ၁၀၀% အပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခံရနှုန်းရှိသည် ဆို၏။ တရားစွဲခံခဲ့ရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၄၁% သည် ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခံခဲ့ရပြီး ၅၉% သည် ဒဏ်ကြေး ပေးဆောင်ခံခဲ့ရသည်။ ထောင်ဒဏ်ကျသူများထဲမှ ၈၉% သည် ထောင်ဒဏ် သုံးလအတွင်း ချမှတ်ခံရပြီး ၁၁% သည် ၆ လထက် ပိုသော ထောင်ဒဏ်များ ကျခဲ့သည်။ အဆိုပါ ထောင်ဒဏ်ကျခံရသူများထဲမှ ၁၇% က ၎င်းတို့သည် ထောင်ထဲတွင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းခံရခြင်းအပြင် ထောင်ထဲတွင် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ဆက်ဆံခံခဲ့ရကြောင်း စွပ်စွဲပြောဆိုခဲ့သည်။

Trials are slow and costly, with 100% conviction rate

Criminal trials are generally slow, often delayed, expensive (including to the tax payer who is funding the inefficient system), and have a 100% conviction rate.

At the time of writing, each charged protester had sat through 11 trial dates on average. However, those protesters who had been charged earlier had sat through far more: 18% had sat through more than 20 trial dates, 10% had sat through over 30, and 3% had sat through over 40. Some protesters reported that complainants and witnesses often fail to turn up, and trials often start after long delays.

44% of charged protesters believed that the trials had been excessively expensive and time-consuming. 30% thought that the trials were being handled badly and 9% believed that the trials were intended to harass, irritate, and exasperate protesters. 21% of charged protesters believed that they were in legal limbo because they were not aware of the status of their trial or what would happen next.

♣ Men protesters were more likely than women to find the trials to be expensive and time-consuming, and more likely to think that trials were intended to harass, irritate, and exasperate protesters.

Of the trials that had concluded at the time of writing, all protesters had been found guilty. No protesters had been found not guilty – a 100% conviction rate. 41% of convicted protesters had been sentenced to prison and 59% had been given a fine. 89% of prison sentences were up to three months in duration, and 11% longer than six months. 17% of those imprisoned alleged that they were badly treated in prison with physical abuse.

တရားစွဲဆိုခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ ကူညီထောက်ပံ့မှု မရရှိခြင်း

ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အများစုသည် တရားစွဲဆိုခံရပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဥပဒေဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ မရရှိကြပါ။

တရားစွဲဆိုခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၄၄%က သူတို့သည် ရှေ့နေ့ မငှားခဲ့ကြဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ နောက်ထပ် ၁၇%က တရားစွဲဆိုခံရပြီးမှသာ ရှေ့နေ့ငှားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ စွဲဆိုခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူအများစု (၂၀%)သည် ၎င်းတို့ကို မည်သည့်အမှုဖြင့် စွဲဆိုသည်ကို နားမလည်ခဲ့ကြပါ။ တရားစွဲဆိုခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၈၄%သည် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် ဥပဒေဆိုင်ရာ ကိုယ်စားပြု ရပ်တည်မှု အတွက် အလုံးစုံ သို့မဟုတ် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ငွေပေးချေခဲ့ရသည်။ ၃၄%သည် မည်သို့မျှ ထောက်ပံ့မှုကို မရှာနိုင်ခဲ့သောကြောင့် အပြည့်အဝ ပေးချေခဲ့ရသည်။

♣ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အမျိုးသားများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အမျိုးသမီးများထက် ရှေ့နေ့ ငှားရမ်းမှု နည်းပါးခဲ့ဖွယ် ရှိသော်လည်း ၎င်းတို့စွဲဆိုခံရသည့် ပြစ်မှုများကို အဆိုပါ အမျိုးသမီးများထက် ပိုမို နားလည်ဖွယ်ရှိသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ အမျိုးသားများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် တရားဥပဒေအရ ခုခံချေပမှုအတွက် ရန်ပုံငွေပေးရခြင်းကို အမျိုးသမီးများထက် ပိုမို တွေ့ကြုံရဖွယ်ရှိခဲ့သည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် တရားစွဲဆိုခံရသော ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ၂၀%က ရဲများသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို စီမံခန့်ခွဲသည့်အခါတွင် ဥပဒေနှင့် မလျော်ညီသော အင်အားသုံးဖြေရှင်းမှုကို လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ကြသော်လည်း ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် စည်းကမ်းအရေးယူမှု သို့မဟုတ် ဥပဒေဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များကို ရင်ဆိုင်ရသော ရဲဟူသည့် နမူနာ တစ်ယောက်မျှကိုမှ မတွေ့ရှိခဲ့ကြကြောင်း ဆိုသည်။

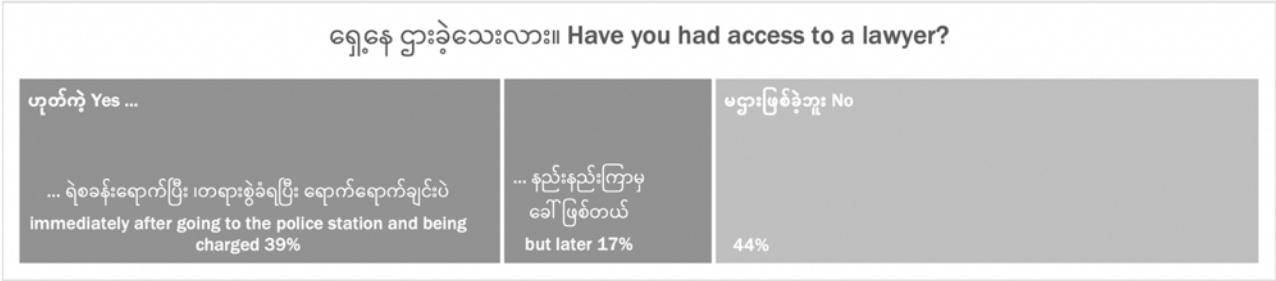
Charged protesters lack support

Most protesters lack legal and financial support after they are charged.

44% of charged protesters said that they do not have access to a lawyer. An additional 17% have had access to a lawyer, but only after being charged. A large minority of charged protesters do not understand the charges that have been laid against them (20%). 84% of charged protesters had to wholly or partially pay for their own legal representation. 34% had to wholly pay because they could not find any support whatsoever.

♣ Men protesters were less likely to have access to a lawyer but more likely to understand their charges than women protesters. Men protesters were more likely than women protesters to have to fund their own legal defence.

At the same time, although 20% of charged protesters thought that the police used unlawful force when managing protests, 0% of protesters were aware of any examples of police facing disciplinary or legal consequences.

Conclusion

အကြောင်းမတိုက်ဆိုင်စွာဖြင့်၊ မကြာမီက နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ရှိလင့်ကစား ဤအစီရင်ခံစာအရ ပြဿနာသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို လေးစားခြင်း၊ အကာအကွယ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်းများ အားနည်းနေဆဲဖြစ်သည်။ စင်စစ်၊ ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများသည် ကိုလိုနီခေတ် အစိုးရအား ဆန့်ကျင်သည့် မြန်မာ့ ပထမဦးဆုံး ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုကာလဖြစ်သည့် လွန်ခဲ့သော နှစ်တစ်ရာက ဆန္ဒပြသူများကို ဆက်ဆံသကဲ့သို့ ကြီးမားစွာ ဆက်ဆံဖိနှိပ်ခံနေရသည်။ မိမိတို့၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို ရဲရင့်စွာဖြစ်စေ၊ အပြစ်ကင်းစွာဖြစ်စေ ကျင့်သုံးရန် ကြိုးစားနေကြသည့် ပြည်သူများသည် အကြမ်းဖက်ခံရခြင်းနှင့် တရားစွဲဆိုခံရခြင်း နှစ်မျိုးစလုံးကို ရင်ဆိုင်နေရသည်။

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူလူထုတည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးကို ခြောက်လှန့်နေသည့် ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ခုအဖြစ် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုကို မြင်နေခြင်းမျိုးသည် ခေတ်ဟောင်း အာဏာရှင်ဆန်သော နိမိတ်သည် မျက်မှောက်ခေတ်မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလွန်ရှင်သန်အမြစ်တွယ်နေကြောင်းကို ဤအစီရင်ခံစာအရ သရုပ်ဖော်ပေးလေ့ရှိသည်။ ဤသည်မှာ အများအားဖြင့် အကြမ်းဖက်မှုမပါသည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများကို ရပ်စဲရန်နှင့် ဖြိုခွဲရန် လွှမ်းမိုးလျက် ခြောက်လှန့်မှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုတို့ကို မလိုအပ်ဘဲ အချိုးမမျှ မလျော်ကန်စွာ အသုံးပြုနေကြောင်းကို သိသာထင်ရှားစွာ မြင်တွေ့ရပါသည်။

ဤဥပဒေမူဘောင်သည် အဆိုပါ နိမိတ်ကို ထင်ဟပ်ပြသနေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ငြိမ်းစုစီ ဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သော “အသိပေးအကြောင်းကြားခြင်း”စနစ်သည် လက်တွေ့တွင် ခွင့်ပြုမိန့်အတွက် တောင်းခံလွှာတစ်ခုအဖြစ် ယူဆသုံးစွဲခံနေရပြီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများ၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများပါ အကြောင်းအရာကို စွဲစွဲ ပြောင်းလဲရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ၎င်းတို့ကို ထိထိရောက်ရောက် အမိန့်ပေးစေခိုင်းနိုင်ရန် နှင့် ဝင်ရောက် ဟန့်တားနိုင်ရန် အတွက် အသုံးချခံ အဖြစ် အသုံးပြုသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေမူဘောင်နှင့် ယင်းကို အသုံးပြုမှုသည် မည်သည့် နိုင်ငံတကာ ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းနှင့်မျှ မညီဘဲ လျော့နည်းနေပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာသည် မူအားဖြင့် ဒီမိုကရေစီ မကျသော ကျင့်သုံးမှုများကို သာမက ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေနှစ်ရပ်လုံးကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ချိုးဖောက်မှုများ လုပ်ဆောင်သည့် အလေ့အထများကိုပါ ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများသည် ပြည်သူ၏ မကျေနပ်ချက်များကို တည်မတ်ပေးရန် ကြိုတင်ကာကွယ်သတိပေးရေးအချက်ပြစနစ် တစ်ရပ်အဖြစ် လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ ယခု တွေ့ရှိချက်များက အစိုးရအနေဖြင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အလျင်အမြန်လုပ်ဆောင်သင့်ကြောင်း အလေးအနက် တိုက်တွန်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဖဲ(မ်)၏နောက်ထပ်ထွက်ရှိမည့် အစီရင်ခံစာတွင် မြန်မာပြည်အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြမှု နှင့်ပတ်သတ်၍ မဖြစ်မနေဖြည့်စွက်ရမည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဒီမိုကရေစီစံနှုန်းများကို ဦးတည်ချက်ထား ဆွေးနွေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

Unfortunately, despite recent political reforms, this report shows that the right to protest is still not respected, protected, or fulfilled in Myanmar. Indeed, people protesting in 2020 are largely treated as protesters were one hundred years ago during Myanmar’s first major protests against the colonial government. People who bravely or innocently try to exercise their right to protest face both violence and criminalisation.

This report has demonstrated that the old authoritarian predisposition to view protests as a threat to public order is very much alive in today’s Myanmar. This is most clearly seen in the unnecessary and disproportionate use of intimidation and violence to shut down and disperse overwhelmingly non-violent protests.

The legal framework reflects this predisposition. The “notification” system established in the PAPP Law is in practice treated as a request for permission and enables the State to interfere and effectively order protesters to change the substance of their protests.

Myanmar’s legal framework and its application fall far short of any international democratic standards. This report has uncovered practices that are not only anti-democratic in principle, but also potential breaches of both national and international law. Just as protests should serve as an early warning signal to correct public grievances, so too should these findings compel the government to urgently make reforms to protect the right to protest.

FEM’s next report will focus on the international democratic standards that Myanmar must fulfil.

---

¹ Paris Principles, 1993 <http://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/StatusOfNationalInstitutions.aspx>

² See Article 1(f) of the Commission’s Mandate. See duties and powers of the Myanmar National Human Rights Commission, <http://mnhrc.org.mm/en/about/mandate/>

³ <http://freeexpressionmyanmar.org/peaceful-assembly-and-peaceful-procession-law/>

⁴ FEM wishes to thank the Assistance Association for Political Prisoners (AAPP) which contributed 120 of the 229 cases that FEM identified: <https://aappb.org/2019/02/2019-political-prisoners-list/>

⁵ Decision of the Federal Constitutional Court of Germany (First Senate), 14 May 1985, 1 BvR 233, 341/81.

⁶ Article 19 and Article 20 of the Universal Declaration of Human Rights.

⁷ Article 8 of the International Covenant for Economic, Social, and Cultural Rights.

⁸ Article 21 of the Universal Declaration of Human Rights.

⁹ Article 27 of the Universal Declaration of Human Rights. a27, Article 15(1)(a) of the International Covenant for Economic, Social, and Cultural Rights.

¹⁰ For further information on the international standards on policing, please see the UN Code of Conduct for Law Enforcement Officials.

¹¹ For the conceptual origins of "liberty", see Aristotle’s Politics Book No. 6 -- “လွတ်လပ်ခြင်း” ဟူသော သဘောထားအသိ၏မူလရင်းမြစ်ကို အရစ္စတိုတယ်၏ Politics ကျမ်းအတွဲ (၆)တွင် ရှု [\(http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0058%3Abook%3D6%3Asection%3D1317b\)](http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0058%3Abook%3D6%3Asection%3D1317b), ထို့ပြင် ဂျွန်စတီဝပ် မေး(လ်) ၏ ၁၈၆၉ခုနှစ်ထုတ် ကျမ်းတွင်လည်း ရှု -- and John Stuart Mill’s book "On Liberty", published in 1869 (<http://www.bartleby.com/130/1.html>)

¹² For information on the location and frequency of protests, see for example ACLED: Raleigh, Clionadh, Andrew Linke, Håvard Hegre and Joakim Karlsen. (2010). "Introducing ACLED-Armed Conflict Location and Event Data." Journal of Peace Research 47(5) 651-660. See: "Armed Conflict Location & Event Data Project" (ACLED); www.acleddata.com

¹³ FEM wishes to thank the Assistance Association for Political Prisoners (AAPP) which contributed 120 of the 229 cases that FEM identified: <https://aappb.org/2019/02/2019-political-prisoners-list/>

¹⁴ For information on the location and frequency of protests, see for example ACLED: Raleigh, Clionadh, Andrew Linke, Håvard Hegre and Joakim Karlsen. (2010). "Introducing ACLED-Armed Conflict Location and Event Data." Journal of Peace Research 47(5) 651-660. See: "Armed Conflict Location & Event Data Project" (ACLED); www.acleddata.com

¹⁵ For information on the location and frequency of protests, see for example ACLED: Raleigh, Clionadh, Andrew Linke, Håvard Hegre and Joakim Karlsen. (2010). "Introducing ACLED-Armed Conflict Location and Event Data." Journal of Peace Research 47(5) 651-660. See: "Armed Conflict Location & Event Data Project" (ACLED); www.acleddata.com

¹⁶ Thankfully the police do not yet use equipment increasingly used by authoritarian governments in other countries, such as: Kinetic Impact Projectiles (KIPs) - rubber bullets, plastic bullets; Chemical irritants - tear gas, pepper spray; Water cannons; Disorientation devices - flash-bangs, stun grenades, bright lights/loud noises; Acoustic weapons – speakers; Small arms/light weapons - pistols, rifles, shotguns, light machine guns; Electroshock equipment - stun guns, shock batons, tasers.

¹⁷ For further information, see: Fletcher, George (January 2004). "Collective Guilt and Collective Punishment". Theoretical Inquiries in Law 5, No. 1: 163–178. Edwards, James (2018), "Theories of Criminal Law", in Zalta, Edward N. (ed.), The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2018 ed.), Metaphysics Research Lab, Stanford University. One of the earliest provisions of international law was that no person may be punished for acts that they did not commit. This means that collective punishment for a group of persons for a crime committed by an individual is also forbidden. This is one of the fundamental guarantees established by the Hague Convention (IV) respecting the Laws and Customs of War on Land and its annex: Regulations concerning the Laws and Customs of War on Land, Article 50, 18 October 1907, and the 1949 Geneva Conventions and their 1977 Additional Protocols (GCIV Art. 33).

ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့်မပြု

မြန်မာပြည်ရှိ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့် အကြမ်းဖက်ခံရမှုအကြောင်း အသေးစိတ်ဆန်းစစ်လေ့လာချက်

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်သည် ခေတ်သစ်မြန်မာ့သမိုင်းအတွက် ပထမဦးဆုံးသော အရေးကြီးသည့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုများ၏ နှစ် ၁၀၀ ပြည့်အထိမ်းအမှတ် နှစ်တစ်နှစ် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေး ခေါင်းဆောင်များ၊ နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအသစ်များနှင့် ရွေးကောက်ပွဲများကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲများက မိတ်ဆက်ပေးလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အစိုးရများသည် သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို သံသယမျက်လုံးများဖြင့် ကြည့်ခဲ့ကြပြီး၊ လွတ်လပ်စွာ ရေးသားထုတ်ဖော်ပြောဆိုခွင့်နှင့် စုဝေးခွင့်ကို ကန့်သတ်ခဲ့ကြပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ်တွင်မူ ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများအပေါ် နှောင့်ယှက်မှုနှင့် ခြောက်လှန့်မှုများကို မီဒီယာများတွင် အမြဲပင်တွေ့ရှိနေရဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူ ၁၀၀ နီးပါးသည် ဆန္ဒထုတ်ဖော်သည့်အတွက် တရားစွဲဆို ခံခဲ့ရသည်။

ရာပြည့်အထိမ်းအမှတ်အနေအဖြစ် FEM သည် အသေးစိတ်ကျကျနှင့် ပညာရပ်ဆန်ပြီး အရေအတွက်ကောက်ယူမှုကို အခြေခံသော စစ်တမ်းတစ်ခုကို ဆန္ဒထုတ်ဖော်သူများကို မေးမြန်းရန် စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို သုံးသပ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခွင့် အခြေအနေကို နိုင်ငံတကာ ဒီမိုကရေစီ စံနှုန်းများနှင့် တိုင်းတာခဲ့ပါသည်။

No permission to protest

In-depth analysis of violations of the right to protest across Myanmar

2020 marks the hundred-year anniversary of the first major protests in Myanmar’s modern history. Protests have launched political leaders, political parties, new constitutions and elections. As a result, the State has historically viewed protesters with suspicion and clamped down on the rights to freedom of expression and assembly at every opportunity. Even today, the media continues to report regular harassment and intimidation of protesters. In 2019, almost 100 protesters were charged for protesting.

To mark the centenary, FEM has conducted one of the most in-depth, technical, and qualitative surveys of protesters, analysing their experiences and measuring Myanmar against international democratic standards on the right to protest.

FREE လွတ်လပ်သော
EXPRESSION ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်း
MYANMAR မြန်မာ